

Czwarte Piętro

IPS
INSTYTUT
PEDAGOGIKI
APS

Pismo Instytutu Pedagogiki
Nr 5(12)/2022

W numerze m.in.:

- Z cyklu „Portret Człowieka” wywiad z Wandą Traczyk-Stawską
- Relacje z wydarzeń i imprez
- Zapowiedzi, co nas czeka w najbliższym czasie
- *Matematyka w obiektywie* w Senacie RP

Spis treści

Tytulem wstępu...

Od Dyrekcji Instytutu Pedagogiki 3

Sami o sobie

Nasi pracownicy 4
dr hab. Jacek Kulbaka, prof. APS 4
prof. dr hab. Hanna Markiewicz 5
prof. dr hab. Tadeusz Panecki 5
dr hab. Marek Siwicki 6
dr Iwona Czarnecka 6
dr Alicja Zagrodzka 7

Portret Człowieka

Wywiad z Wandą Traczyk-Stawską 8

Dzieje się

W skrócie... 13
Za nami... 13
Przed nami... 15
Odwaga na samego siebie – relacja
z wykładu prof. Wiesława Komasy 16

Salon Pedeutologiczny 17
Scena OSPAR 18
I Letnie Zakopiańskie Spotkanie Metodolo-
giczne 21
Przedstawiciele władz Ukrainy
w Akademii 22
Centrum Doskonalenia Dydaktycznego 22
Chór i zespół muzyczny APS 24
Wystawa *Matematyki w obiektywie*
w Senacie Rzeczypospolitej Polskiej 26
II Pedeutologiczna Wiosna Poezji 29
Nasze publikacje 31

100-lecie

Międzynarodowa Konferencja *Akceptacja,
Partycypacja, Solidarność
społeczna – interdyscyplinarne
wyzwania w tworzeniu społeczeństwa
dla wszystkich* 33

Kącik pani Doroty

Kilka słów do... 35

Redakcja

dr Anna Górka-Strzałkowska

dr Magdalena Ostolska

dr Beata Szurowska

dr Maria Trzcińska-Król

kontakt do redakcji:
e-mail:
4pietro@aps.edu.pl

Od Dyrekcji Instytutu Pedagogiki

Zbliżają się ostatnie dni roku 2022 – czas zarezerwowany nie tylko na odpoczynek, radosne świętowanie i budowanie więzi międzyludzkich, ale też moment podsumowań. Czy to był dobry rok? Czy – indywidualnie i zbiorowo – jesteśmy bliżej ważnych dla nas celów? Czy jesteśmy choć trochę lepszymi ludźmi? Czy choć trochę udało się „poprawić” świat? Spoglądając wstecz, skorzystajmy z lektury zimowego numeru „Czwartego Piętra”.

Życzę nam wszystkim odwagi, pogody ducha i energii w podróży przez nowe, niezbadane przestrzenie roku 2023!

dr hab. Danuta Uryga, prof. APS

Nasi pracownicy

*W tym numerze przedstawiamy sylwetki pracowników
Katedry Historii Wychowania.*

dr hab. Jacek Kulbaka, prof. APS – kierownik Katedry Historii Wychowania

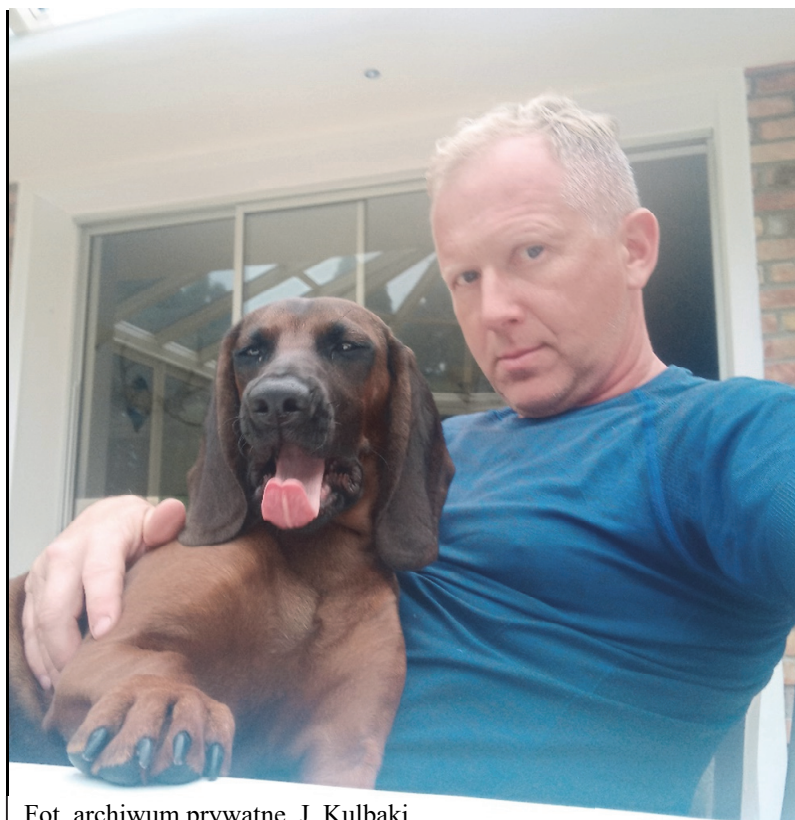
Jacek Kulbaka, dr hab., prof. APS, dyplomowany nauczyciel historii (licealny i gimnazjalny), absolwent studiów historycznych UMCS, syn ziemi krasnostawskiej, zrodzony w epoce wczesnego Gierka.

Przez kilkanaście lat mieszkałem na wsi (dzieciństwo à la Rousseau), potem w małym mieście powiatowym (Krasnymstawie). Od zawsze grałem w piłkę nożną, wędkowałem refleksyjnie wpatrzony w zachody słońca, rzadziej w poranki (z powodu lenistwa).

Pasję historyczną ukonstytuowałem w końcowych latach liceum, co przesądziło o wyborze studiów i – jak się okazało – zaprocentowało na całe życie.

Pierwszą pracę zawodową podjąłem w ówczesnej Wyższej Szkole Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej (od 2000 roku APS) w Katedrze Historii Wychowania. Tutaj spotkałem swojego Mistrza – śp. prof. Karola Poznańskiego, który kierował ową Katedrą i równocześnie był rektorem Uczelni (albo odwrotnie). Niemalże w tym samym czasie rozpocząłem ponad 20-letnią przygodę w charakterze nauczyciela historii i wiedzy o społeczeństwie. To były lata: dydaktyki, uroczystości szkolnych, zielonych szkół, samokształcenia i daru spotkania – nauczania i uczenia się – od drugiego człowieka (także od Uczniów).

Napisałem około 100 publikacji naukowych i popularnonaukowych z zakresu historii regionalnej Lubelszczyzny, historii edukacji i historii kształcenia specjalnego. W Akademii mam też funkcję kustosa Muzeum Marii Grzegorzewskiej i APS. Jestem kierownikiem Katedry Historii Wychowania, rzecznikiem dyscyplinarnym ds. studentów, członkiem Prezydium Towarzystwa Przyjaciół Dzieci (TPD) w Warszawie oraz rzecznikiem spraw dziecka w TPD.

Fot. archiwum prywatne J. Kulbaki

Prywatnie jestem ojcem 20. letniej, wspaniałej córki Kariny, miłośnikiem sportowych doznań (pływanie, bieganie, jazda na rowerze, spacerowanie z psem – posokowcem bawarskim) i książek.

Jestem bardzo szczęśliwy z tego, że jestem częścią społeczności akademickiej APS, że wykładam co, wykładam, że w 2022 roku mogłem tak dużo mówić o naszej Patronce Marii Grzegorzewskiej (w Muzeum i poza nim).

Pozdrawiam całą Społeczność APS, życząc wielu sukcesów – tak w życiu prywatnym, jak i zawodowym. Pomimo wszystko uważam, że żyjemy w pięknych czasach i tego się trzymam.

prof. dr hab. Hanna Markiewicz

Fot. archiwum prywatne H. Markiewicz

Pracuję w APS niezmordowanie od 44 lat. Przeszłam wszystkie szczeble „kariery”. Chyba jestem przez studentów lubiana, jednak niezależnie od tego dziękuję im, bo bez nich moja praca nie miałaby sensu.

Zainteresowania: literatura i jazz. Polecam kolędę *Bambino Jazzu* w wykonaniu Artura Andrusa i Doroty Miśkiewicz.

Pozdrawiam wszystkich, życząc spokojnych i radosnych świąt Bożego Narodzenia, doskonałej zabawy sylwestrowej i... do pracy, rodacy!

prof. dr hab. Tadeusz Panecki

Prof. dr hab. Tadeusz Panecki, w Katedrze Historii Wychowania od października 2022 roku, historyk dziejów najnowszych, zwłaszcza XX wieku. Specjalizuje się w historii wojskowości (II wojna światowa, Polonia francuska i belgijska, władze RP na obczyźnie, polskie siły zbrojne u boku aliantów zachodnich). Prezesuje Stowarzyszeniu Historyków Wojskowości. Jestem popularyzatorem polskich tradycji wojskowych w środowisku międzynarodowym, na kongresach i konferencjach w świecie. Jestem członkiem władz Międzynarodowej Komisji Historii Wojskowej (Commission Internationale d'Histoire Militaire – CIHM). Napisałem kilkanaście książek i blisko 250 artykułów z zakresu historii wojskowej. Byłem stypendystą rządu francuskiego na paryskiej Sorbonie w latach 1987–1988. W APS od 2008 roku wykładam historię wychowania, problemy integracji europejskiej, politykę społeczną UE, problemy migracji w świecie. Aktualnie pracuję nad dziejami szkolnictwa polonijnego we Francji w XIX i XX wieku. Jestem

miłośnikiem motoryzacji, podróży i zwiedzania świata.

Pod palmą w Świnoujściu
Fot. archiwum prywatne T. Paneckiego

dr hab. Marek Siwicki

Lubię dobrze zjeść, pośpiewać i cieszyć się poznawaniem świata. W kinie siadam w ostatnim, a w teatrze w pierwszym rzędzie. Kręci mnie atmosfera lotnisk. Podróżuje, chodzę po górach i latam ślizgami lodowymi, o których napisałem kilkanaście tekstów naukowych. Bezgraniczną miłością darzę moje rodzinne Mazury; płaczę, kiedy w telewizji pokazują jeziora. Mam słabość do starych łódek z wiosłami. Poznają i opisuję podwórka współczesnego dzieciństwa. Zajmują mnie przestrzenie dziecka, te wybrane czy wskazane, ale i zakazane, realne, ale i za pośrednictwem za szkłem telefonu, co określam jako smartfonlife. W równym stopniu pochłania mnie aksjologia czy etyka mediów, co i wychowanie morskie. Dla pedagogiki zdradziłem media, moją wielką namiętność. Skończyłem wymarzone dziennikarstwo na Uniwersytecie Warszawskim, spełniałem się m.in. w „Gazecie Olsztyńskiej”, „Wyborczej” czy miesięczniku „Press”, pracowałem dla TVP 1, Radia Zet i Radia Olsztyn. Lubię pisać, najchętniej za sto punktów; mam w dorobku siedem książek. Uprawiałem wyczynowo lekkoatletykę; skończyłem AWF w Gdańsku. Dobrze strzelam z pistoletu i coraz lepiej z łuku. Poluję na okonie i szczupaki. Po siedemdziesiątce skoczę

w dal techniką biegową, w ośrodku AZS w Wilkasach nad Niegocinem. Taki plan to metoda, by trzymać formę.

dr hab. Iwona Czarnecka

Fot. archiwum prywatne I. Czarneckiej

Od 19 lat jestem pracownikiem Akademii Pedagogiki Specjalnej. Swoją przygodę w Katedrze Historii Wychowania rozpoczęłam jeszcze na studiach.

Historia wychowania, koncepcje wychowania w poszczególnych okresach historycznych, różne spojrzenia na uczniów, szkołę i nauczanie to moja prawdziwa pasja. Zrozumienie, jak w przeszłości patrzono na sprawy szkolnictwa, pomaga zrozumieć współczesną szkołę. Szczególnie interesują mnie kwestie dotyczące kształcenia specjalnego w okresie XX-lecia międzywojennego.

W czasie wolnym przede wszystkim czytam książki, maluję, a także chodzę po górach. Szczególną radość sprawia mi przemierzanie szlaków naszych polskich Tatr. Górskie wędrówki,

piękno krajobrazu, cisza i spokój, które one dają, są tym, co pomaga mi zregenerować siły i pozwala uciec od zgiełku miasta. Czytanie książek i malowanie (maluję głównie europejskie zabytki) to coś, co daje mi poczucie radości i pozwala choć na moment zapomnieć o codziennych obowiązkach. Przenoszę się choć na chwilę w inny, nieznaną świat. Moją wielką pasją są

podróże, te krajowe i zagraniczne. Moja dusza historyka chce poznawać nowe miejsca, ich historię, lokalne tradycje oraz ich mieszkańców. Pasją do podróżowania staram się „zarazić” moich Siostrzeńców i Siostrzenicę, bo – zgodnie z porzekadłem „podróże kształcą” – podróżowanie to sposób, aby chłonąć historię innych państw, ich tradycję i kulturę.

dr Alicja Zagrodzka

Zajmuję się dwiema dziedzinami: jestem historyczką i trenerką empatycznej komunikacji. Niespecjalnie lubię pracę naukową, wolę dydaktykę (zwłaszcza psychoedukację) i pracę trenerską. Lubię też pisać prace popularyzujące wiedzę. Na naszej uczelni prowadzę zajęcia z historii wychowania, warsztaty umiejętności interpersonalnych i fakultet „Świat uczuć i potrzeb”. Niedługo, mam nadzieję, ruszą moje studia podyplomowe „Porozumienie bez Przemocy (NVC) w Edukacji”, będę też prowadziła zajęcia z komunikacji interpersonalnej i radzenia sobie ze stresem. Poza uczelnią prowadzę warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców i nauczycieli oraz udzielam konsultacji w nurcie terapii skoncentrowanej na rozwiązaniach (jestem w trakcie szkoleń).

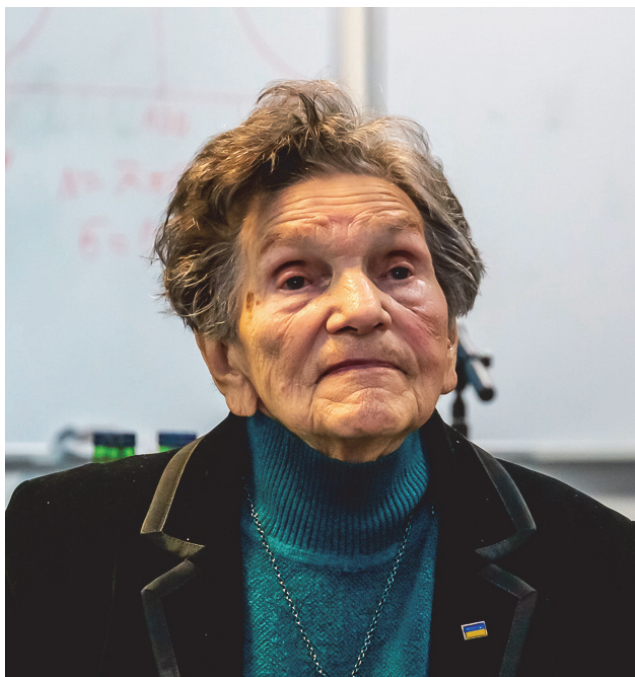
Moją główną pasją jest moja praca 😊 Lubię bliskość przyrody i taniec. A najważniejsze ze wszystkiego jest dla mnie życie duchowe (jestem chrześcijanką, katoliczką) i rodzinne (mam męża, cztery córki, zięcia, dwóch wnuków, mamę, rodzeństwo itd.). Szkoda mi, że nie mogę zmienić przeszłości – gdybym mogła, poznałabym NVC wcześniej, kiedy moje córki były małymi dziećmi. Mogę jednak zmieniać teraźniejszość i przyszłość, i z taką intencją

uczę się sama i staram się stwarzać przyjazną przestrzeń do uczenia się dla innych osób.

Fot. archiwum prywatne A. Zagrodzkiej

Wywiad z Wandą Traczyk-Stawską

Latem, razem z Jarosławem Michalskim, miałam ogromną przyjemność gościć w domu wyjątkowej kobiety – Wandy Traczyk-Stawskiej, gdzie każdy drobiazg opowiadał niezwykle historie... W wazonach ustawionych w różnych miejscach pięknie prezentowały się kwiaty zerwane w przydomowym ogrodzie. W tej uroczej atmosferze, otulonej zapachem lata, prowadziliśmy rozmowę o edukacji i nauczycielu, o smutkach i radościach, które towarzyszyły Pani Wandzie w życiu i pracy zawodowej. Zachęcam do zapoznania się z fragmentami tej rozmowy, zapisanej w formie wywiadu.

*Wywiad przeprowadziła
dr Beata Szurowska.*

Pani Wando, wszyscy znamy Panią jako niezwykłą, silną i odważną kobietę, bohaterkę Powstania Warszawskiego i harcerkę, którą pozostała Pani do dziś. Ale niewiele osób wie, że była Pani również wspaniałą nauczycielką. Nauczycielką, która wykonywała swój zawód z pasją i powołaniem przez wiele lat, pracując w szkole specjalnej z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Dlatego o tym dzisiaj, Pani Wando, chciałabym porozmawiać – o edukacji i szkole, ale przede wszystkim o nauczycielu i o dzieciach.

Bardzo się cieszę, że możemy porozmawiać właśnie o szkole, bo chciałabym zostawić ślad po tych wspaniałych nauczycielkach, bo ja studiowałam u profesora Baleya psychologię rozwojową, ale na pierwszym roku już dostałam pracę w szkole. Do pracy zaprosiła mnie Pani Frydrychowska, która wykładała pedagogikę i z którą miałam bardzo dobry kontakt. To był dla mnie wielki zaszczyt.

Ale na pewno praca w szkole specjalnej w tym niezwykle trudnym okresie powojennym nie była łatwa...

To prawda, to był bardzo trudny czas w Polsce. Straszliwa bieda. Powiem tak, przychodziły

dzieci boso, głodne i nas nauczycieli serce bolało, że nie mamy warunków materialnych, żeby tym dzieciom pomóc, bo większość z nich nie była tak głęboko upośledzona, jak zaniedbana moralnie i pedagogicznie. Czasem przychodziły pijane, a nie było wtedy możliwości odebrania takiego dziecka rodzinie. Nie było prysznic, żeby umyć brudne, zawszone dziecko. A najbardziej dzieci wstydziły się wszawicy, nawet te głębiej upośledzone... Bieda na każdym kroku dawała nam w kość. Pamiętam, jak dostaliśmy w darze (z Ameryki chyba) buty (takie pepegi). Pamiętam, jak się ucieszyliśmy, bo to było przed zimą, w październiku. Pojechaliliśmy, wzięliśmy cztery worki, a potem okazało się, że w tych czterech workach każdy but był z lewej nogi...

Ojej, taki nietrafiony podarunek...

Nietrafiony, bo te głębiej upośledzone dzieci to i tak dwa buty z lewej nogi założyły, ale dziewczęta, które były z dysleksją, czy też po prostu o niskiej inteligencji, ale nie tak niskiej, żeby się nie czuły estetikami, nie chciały chodzić w dwóch lewych pepegach.

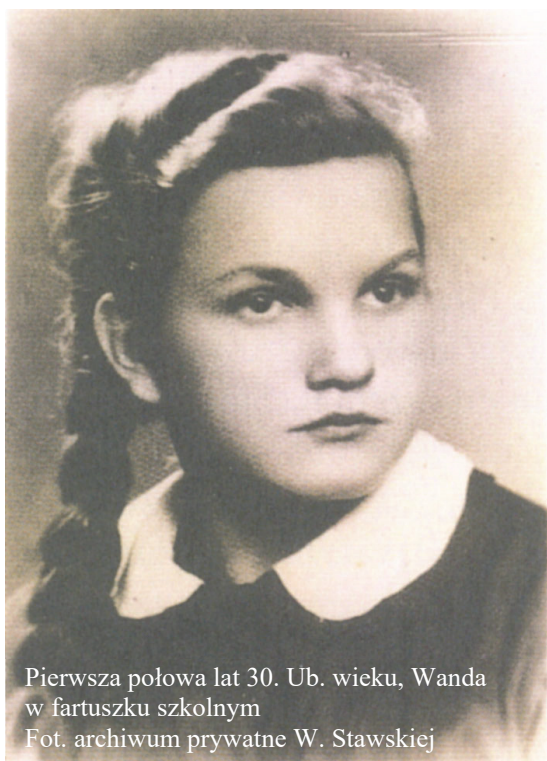
Trudne powojenne czasy naznaczone wielką biedą stawiały przed nauczycielami dodatkowe wyzwania i wymagania, bo oprócz wspomaganiania

rozwoju dzieci, z uwzględnieniem specyfiki danego zaburzenia, przede wszystkim trzeba było zadbać o zaspokojenie ich podstawowych potrzeb...

To było najważniejsze, bo dopiero wtedy, gdy dziecko było odżywione, ubrane, trzeźwe, czyste i bez wszawicy, mogło rozpocząć naukę. W każdym razie ten czas był bardzo okrutny. Teraz jest dużo lepiej. Wasza praca jest realizowana w innych warunkach, są już nowe metody wspomagania rozwoju dzieci specjalnej troski. Dużo się zmieniło, ale nadal trzeba pamiętać, że wszyscy nauczyciele tego typu szkolnictwa są godni najwyższego szacunku.

Często Pani powtarza, że właśnie w szkole nauczyła się Pani wszystkiego, co ważne w tym zawodzie, od starszych, doświadczonych nauczycieli.

Tak. Zespół był wspaniały, a ja miałam wielkie szczęście, że trafiłam właśnie do tej szkoły. Pamiętam moje koleżanki, panią psycholog Bronisławę Urbańską, która bardzo nam pomagała. Nie sposób wszystkich wymienić, ale powiem, że wszystkie nauczycielki czegoś mnie nauczyły. Nauczyły mnie miłości do tych dzieci, tego, że te dzieci, mimo upośledzenia, mają swoją godność i że można je wiele nauczyć, gdy dobierze się właściwe metody. Często wykorzystywaliśmy taką zabawę w teatrzyk kukielkowy.

Pierwsza połowa lat 30. Ub. wieku, Wanda w fartuszku szkolnym
Fot. archiwum prywatne W. Stawskiej

I ta metoda się sprawdzała?

I to jak! Wszystkie dzieci chciały występować i mówić, nawet te, które nigdy wcześniej się nie odzywały, chciały mówić i pokazywać na paluszkach. I takie były dumne, takie szczęśliwe...

Domyślałam się, że to nie był łatwy czas również ze względu na panującą władzę...

Tak, bo niby Polska odzyskała niepodległość, ale nie odzyskała jej wcale, bo byliśmy w PRL-u, o którym moi koledzy mówili: „Witamy ciebie, czerwona zarazo, która nas uwalnia od brunatnej śmierci”. Tak naprawdę 40 lat panowania PRL-u dało bardzo złe wyniki, jeśli chodzi o społeczeństwo, wiedzę o historii, o różnych sprawach, które się działy na Zachodzie w tym czasie, o postępach technicznych. Szkoły oczywiście również były kontrolowane.

I jak sobie, Pani Wando, radziliście z tymi wizytacjami?

Powiem pani, że rewelacyjnie, bo nasza koleżanka, Sabina Adamska, która była śpiewaczką, ale uczyła w tej szkole, wymyśliła taki sposób na wizytacje poważnych ludzi, którzy przychodzili w czerwonych krawatach, żeby sprawdzać, co i jak nasze dzieci wiedzą o PRL-u. Wybrała dzieci z zespołem Downa, bo one mają dużą potrzebę ruchu i wielką chęć występowania. I taką gromadkę nauczyła piosenki: „Stalin wszystkich bojów naszych chwala! Stalin to młodości naszej czas, za Stalinem idzie naród nasz!” I ten naród maszerował wprost na wizytację i wizytacja natychmiast się wycofała.

I to bardzo, bardzo dobry wybór, bo akurat dzieci z zespołem Downa na pewno robiły to z ogromnym przekonaniem...

I to z jakim przekonaniem! Śpiewały i maszerowały prosto na tych panów w czerwonych krawatach, którzy szybko się wycofywali i pośpiesznie wychodzili, pisząc nam najlepszą opinię, jaka może być. Dzięki temu nasza szkoła miała opinię znakomitą, co ułatwiało nam różne działania.

Mówiła Pani o wspaniałych nauczycielkach zawodu, ale wiem, że bardzo ważna była dla Pani również pierwsza nauczycielka. Proszę o niej opowiedzieć.

To było przed wojną, miałam siedem lat i poszłam do szkoły, a byłam dzieckiem energicznym, które miało zupełną wolność oraz wiatr w głowie i w uszach. Potrzebowałam ruchu, a musiałam pierwszy raz usiąść w klasie, grzecznie, z rękami do tyłu. Szkołę wybrał dla mnie tata

za radą swojego dowódcy (bo tata był legionistą). Trafiłam więc do szkoły na Bródnie – to był taki domek szlachecki, gdzie był ganek i woźny wychodził na ten ganek i dzwonił. I był ogród, do którego wybiegaliśmy podczas przerw o każdej porze roku. Ale najważniejsze, tam byli bardzo dobrzy, mądrzy nauczyciele. I w tej szkole była tradycja, że najlepsza nauczycielka szła do I klasy i uczyła przez trzy lata. Ja właśnie trafiłam do tej najlepszej, najwspanialszej, która miała na imię Matylda. Była bardzo zamożną i bardzo ładną kobietą i uczyła dlatego, że chciała uczyć. Pamiętam taką lekcję, gdy nudziłam się śmiertelnie, bo po pierwsze nie miałam możliwości ruchu, tylko trzeba było siedzieć i nic nie mówić, a ja już czytałam i pisałam, zanim poszłam do szkoły, więc się strasznie nudziłam. A to był taki dzień, kiedy za oknem pięknie świeciło słońce i moje nogi po prostu nie wytrzymały tego, że ja muszę bez ruchu siedzieć i moja głowa też, no i włożyłam nogi do kasetki. Pani podeszła do mnie i spytała: „Czemu ty włożyłaś nóżki do kasetki? To nieładnie!”, a ja wtedy powiedziałam: „Ja jestem grzeczna, tylko nóżki moje są niegrzeczne, bo na dworze słońko i one to widzą i chcą biegać. No to ja je włożyłam do kasetki, żeby słońca nie widziały.” I tak to rozśmieszyło nauczycielkę, że polubiła mnie i zrozumiała, że ja jestem dzieckiem, które potrzebuje ruchu. I potem była między nami wielka przyjaźń, bo jak ja się zaczęłam wiercić, to ona mnie wysyłała po kredę, chociaż kredy było dużo, albo po to, żebym gąbkę do ścierania tablicy zmoczyła. I jak ja parę fikołków fiknęłam i pobiegłam w tę i z powrotem, to już potem mogłam do końca lekcji wytrwać.

Ten pierwszy nauczyciel jest niezwykle ważny.

Najważniejszy.

Dlatego nie mogę się pogodzić z tym, że często jego rola jest pomniejszana, lekceważona. Ja mówię do nauczycieli i do studentów, którzy będą nauczycielami dzieci: „Twoja rola jest bardzo duża. Trzylatek może w przyszłości nie pamiętać twojej buzi, ale to, co mu dasz, co przekażesz, to w jego głowie i w jego sercu zostanie”.

Tak jest. I przede wszystkim tak trzeba uczyć, żeby dziecko chciało chcieć, bo na tym polega cała sztuka, bo ja na przykład dla tej nauczycielki zrobiłabym wszystko, żeby ona mnie

lubiła. Byłam jej wdzięczna za to, co robiła dla mnie, ale stokrotnie więcej teraz jako stary człowiek doceniam to, że zawsze uczyła nas dobroci i troski o drugiego człowieka, bo w tej szkole każdy nauczyciel chciał przekazać dzieciom nie tylko wiedzę, ale to, co najważniejsze i trudne – dobroć. A przychodziły dzieci z różnych środowisk, były też dzieci te najbiedniejsze, z Annopola. I pani nasza uczyła, że masz bułkę całą, to pół bułki oddaj koledze, bo on na pewno nie jadł śniadania w domu. Ale poza tym uczyła nas jeszcze jednej ważnej rzeczy i ciągle nam to powtarzała: „Nie biegnij tak szybko, chociaż potrafisz, tylko staraj się dotrzymać kroku temu, kto jest słabszy od ciebie. Ciągnij go, bo będzie mu łatwiej biec”. Nasza pani dbała też o to, żeby te dzieci najbiedniejsze z Annopola w szkole wyglądały tak samo jak te, które przyszły z domów zamożnych.

Żeby nie czuły, że są gorsze od innych...

Tak jest. Nosiliśmy granatowe fartuszki i białe kołnierzyki. Często te dzieci przychodziły z brudnym kołnierzykiem, miały brudne ręce, brudne buzie. Ona te dzieci umyła, a kołnierzyk brała do domu wyprała, wyprasowała i każde z nas wyglądało tak samo, choć było z różnych środowisk. Ja to sobie wzięłam bardzo do serca i zawsze jestem jej wdzięczna za to, że dzięki niej pokochałam szkołę i naukę, że pokazała, co to jest godność dziecka, a jej troska o nas była taka piękna przez to, że nie odróżniała zupełnie tego, czy ktoś jest zamożny, czy biedny, czy jest mniej zdolny... I ciągle mówiła: „Pomóż mu, pomóż jej, bo ty więcej umiesz. Pomóż, to jest twój obowiązek”.

To niezwykle piękne i ważne słowa, bo przecież dzieci uczą się przez naśladownictwo, obcując, obserwując. Dlatego często powtarzam studentom i młodym nauczycielom: „Wybraliście zawód, dzięki któremu każdego dnia możecie zmieniać świat na lepsze. Jak? Bądź dobrym nauczycielem i dobrym człowiekiem, bo część ciebie to dziecko poniesie w sobie dalej w świat”.

Prawda. To właśnie jest najważniejsze, a dzieci wyczuwają ludzi, tak jak zwierzęta. Wyczuwają dobro. Nauczyciel musi mieć w sobie tę potrzebę serca, żeby uczyć i takich właśnie miałam nauczycieli, najlepszych. Przed wojną władze rozumiały, że po tylu latach niewoli szkoła musi być prowadzona przez dobrych, mądrych nauczycieli – dobrze opłacanych i otoczonych

szacunkiem. To byli urzędnicy państwowi. Nikt nie śmiał im ubliżyć, nikt nie śmiał ich zmuszać do czegokolwiek. Nauczyciel musi mieć kontakt z kulturą, musi mieć kontakt z muzyką, musi mieć kontakt z literaturą, musi być człowiekiem kultury, żeby mógł tę kulturę, którą ma w sobie, przekazać dzieciom. To jest bardzo ważne.

Pani Wando, ale nadszedł okrutny czas wojny i edukacja została przerwana, 1 września 1939 roku nie zadzwoniły dzwonki... Nie można było uczyć, ale przecież nauczyciele z powołaniem i „pedagogiczną duszą” uczyli, narażając własne życie.

To było wspaniałe, bo ryzykowali wszystko, dla nas, uczniów. Pamiętam taką lekcję... To było na rogu Puławskiej i Rakowieckiej, gdzie chodziliśmy na komplety do prywatnego mieszkania. I wtedy zdarzyła się rzecz straszna, Niemcy zaczęli rozstrzeliwać na Puławskiej zakładników i zapowiedzieli, że ktokolwiek podejście do okna, zostanie zastrzelony. I tak rozstrzeliwali od godziny 8.30 do 12.30, a my przy każdej salwie płakaliśmy, modliliśmy się razem z panią profesor Anną Klubówną, która była pisarką i prowadziła historię i język polski. Jak stamtąd wyszłam, po tych godzinach płaczu, rozpacz i upokorzenia straszliwego, że nic nie możemy zrobić... bo jak tylko kończyła się salwa, zaczynała się taka cisza... Wtedy chcieliśmy zobaczyć, sprawdzić, co tam się dzieje, ale pani profesor nie pozwalała podejść do okna, bo była żołnierzem legionowym i dobrze wiedziała, jak to jest niebezpieczne.

I kiedy zobaczyłam strzępy ciał na murze, na chodniku i krew płynącą, którą ktoś miotłą z piaskiem wsypał do rynsztoka... straszne...

Straszne, tym bardziej, że była Pani dzieckiem...

Miałam wtedy 14 lat, 15 rok...

Nie sposób zapomnieć...

Nie, nie sposób. I ja pamiętam, że nie bałam się o siebie, tylko o tę nauczycielkę. Bałam się, że jeśli wejdą do budynku, bo ktoś coś podejrzane zrobi, i będą sprawdzać pomieszczenie po pomieszczeniu, to ją wtedy zabiorą albo zastrzelą na miejscu. I to jest właśnie to, o czym trzeba mówić – kim byli ci nauczyciele, jak musieli nas kochać! Jak ryzykować! Jacy byli niezwykli! Teraz również nauczyciel powinien pamiętać o tym, że jest odpowiedzialny za cały naród, bo taka jest przyszłość narodu, jakie młodzieży chowanie. Że to nie tylko wiedza, ale chowanie, czyli to, co w człowieku najważniejsze, bo dzieci znają każdego nauczyciela, wiedzą, jakie ma słabości, jaką ma wartość jako człowiek. Dla nich jest ważne, że nauczyciel ma własne poczucie godności i nie robi nikomu świństwa nie dlatego, że jest tak w religii, tylko dlatego, że jest człowiekiem, który ma godność i nie chce patrzeć na siebie w lustrze i widzieć złodzieja czy innego złego człowieka. I jeśli dziecko spotyka takiego nauczyciela i mówi w domu matce lub ojcu: „A moja pani lepiej wie”, to już jest dziecko szkolne, które będzie się chciało uczyć, bo nauczyciel jest dla niego autorytetem, a nie dopustem Bożym.

Z własnego doświadczenia wiem, że my, nauczyciele, możemy się bardzo dużo nauczyć od dzieci, wystarczy tylko być otwartym i gotowym na przyjęcie tej wiedzy...

Zgadza się. Miałam taką uczennicę, która dała mi lekcję, którą zapamiętam do końca życia. Helenka był śliczna i mądra, tylko miała dysleksję. Były już przymrozki, a ona przychodziła boso i ja bardzo cierpiałam, widząc jej zmarzniete nóżki. I kiedy dostałam pierwszą pensję, poszłam z Helenką do sklepu obuwniczego i kupiłam jej buciki (takie porządne na zimę) i skarpetki. Nóżki jej umyłam, założyłam skarpetki i buciki, i poszła do domu. I była taka bardzo dumna z siebie, taka śliczna i taka bardzo miła dziewczuszka. I tak się stało, że przychodziła przez tydzień znów boso, więc ja pytałam codziennie, co się stało z bucikami. Ona powiedziała mi, że mamusia dała do szewca,

Szkoła Młodszych Ochotniczek w Nazarecie (Palestyna).
Wanda Traczyk – pierwsza z prawej w drugim rzędzie
Fot. archiwum prywatne W.Traczyk-Stwaskiej

żeby blaszki przybił. Jednak, jak po tygodniu nadal bucików nie było, to zapytałam: „Helenko, powiedz mi prawdę. Co się stało?”. A ona na to: „Mamusia przepiła moje buty”. Ja wtedy zdenerwowana wrzasnęłam: „To potwór, nie matka!”, a ona do mnie z piąstkami: „Jak pani może tak o mojej mamie powiedzieć?!”. Dała mi taką szkołę do końca życia, bo zrozumiałam, że dzieci kochają swoje matki bez względu na to, jakie one są, i nie wolno bez szacunku o jej matce czy jego matce powiedzieć, bo dzieci stają w ich obronie.

W czasach dużej biedy na pewno nie było również łatwo zadbać o sprzęt i rehabilitację dzieci chorych.

Ma Pani rację. Pamiętam chłopca z porażeniem mózgowym, którego matka przywoziła najpierw na rowerze, w takim koszyku. A potem on był coraz większy (a to nie był inteligentny chłopiec – tylko miał kłopoty z mówieniem i był praktycznie bezwładny, więc doszedł do VII klasy) i matka musiała go nosić. I jak widziałam, jak ona taszczy takiego dużego już chłopaka, i że cała jest spocona, że krople potu ma na całej twarzy, było mi strasznie przykro, że nie możemy dla tego chłopca mieć wózka. Nie było sprzętu. Także wtedy szkoła miała bardzo trudne warunki, ale wspaniałych nauczycieli, dzięki Marii Grzegorzewskiej, która cały czas przypominała nam, że trzeba te dzieci kochać.

Tak. I że nie ma kaleki, jest człowiek...

I dzięki Korczakowi, który mówił, że każde dziecko to jest człowiek, mały człowiek, który ma swoją godność, ma swój charakter, nie wolno go łamać, trzeba mu pomóc, żeby się rozwijał.

Dziecko to nie jest niedoskonały dorosły. Dziecko jest doskonale, tylko na danym etapie rozwoju. A dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi są wspaniałe na miarę swojego potencjału i możliwości.

One są wspaniałe w swojej walce z chorobą, z przełamaniem tego, czego nie mogą przebrnąć, ponieważ myślą wolniej, słabiej, a nieraz bardzo mało, ale mają poczucie godności. Dlatego w szkole powinni pracować nauczyciele, którzy umieją kochać, bo jak się w takie dziecko uwierzy, to dziecko to odbiera sercem. Potrafi zaskakiwać i zawsze odpłaca miłością. A bywa też tak, że czasem nauczyciel ze śmiechu się popłacze. Miałam takiego głęboko upośledzonego ucznia, który lekcji nie odrabiał. Napisałam do jego ojca, żeby przyszedł do szkoły i żeby

mogła z nim porozmawiać, ale ten chłopczyk, jak ja pytałam: „Tata przyjdzie?”, odpowiadał: „Tak, tak”. „A podpis masz?” „Mam”. Ja patrzę, a tam jest napisane „wata wata wata” (bo tylko tyle potrafił napisać). Rodzic się tak ucieszył, bo to był bardzo głęboko upośledzony chłopczyk, że przyszedł z gratulacjami, że syn już na takim jest poziomie, że kombinuje, jak oszukać. I chociaż nie umie jeszcze napisać, to wie, że trzeba sfałszować podpis, żeby lania w domu nie dostać.

Pani Wando, jak Pani opowiada o swojej pracy w szkole, to w każdym zdaniu czuć miłość do dziecka, której w pracy nauczyciela nie może przecież zabraknąć.

Najważniejsze to kochać dziecko. I ta prawdziwa autentyczność, to przekonanie, że to jest zawód dla mnie, bo dzieci nie można oszukać. One potrafią bez trudu odkryć, czy nauczyciel jest szczerzy, czy tylko udaje. One widzą inaczej niż dorośli. Dlatego do tego zawodu nie wolno brać ludzi, którzy nie kochają dzieci, i którzy nie mają swojej wartości człowieczej, bo dzieci patrzą dokładnie na każdego nauczyciela, sprawdzają, jak on się zachowuje w danej sytuacji. One go oceniają bardzo krytycznie, ale z chwilą, kiedy zaprzyjaźnią się, wtedy jest wielki sukces i radość. Wielki sukces, największy.

Bardzo dziękuję za rozmowę i za piękne, chociaż często naznaczone cierpieniem, wspomnienia, które pokazują, jak ważną rolę w społeczeństwie pełni nauczyciel, jak odpowiedzialna i godna szacunku jest jego praca. Ale przede wszystkim dziękuję za to, że pokazała nam Pani, jak bardzo ważna, najważniejsza w pracy nauczyciela jest miłość do dziecka.

Wanda Traczyk-Stawska z synem Pawłem, ok. 1957 roku
Fot. archiwum P. Stawskiego

W skrócie...

Tak niedawno rozpoczynaliśmy kolejny już rok akademicki, a tu już święta Bożego Narodzenia. Tak szybko umyka nam czas akademicki, rodzinny czy towarzyski. Możemy zadać sobie pytanie:

Dlaczego? Czemu tak jest?

Johann Wolfgang Goethe pisał:

„Co skraca mi czas? Działanie! Co wydłuża go niemiłosiernie? Bezczyność”.

Przemijający czas pokazuje intensywność i dywersyfikację naszych różnorodnych działań w przestrzeniach APS. Z jednej strony dydaktyka, studenci, konferencje, szkolenia, spotkania.

Z drugiej strony rozwój osobisty, zespołowy, innowacje i wszelaka inna działalność naukowo-dydaktyczna.

Za nami...

4 października przeżyliśmy inaugurację roku akademickiego 2022/2023. Najważniejszym punktem programu były ślubowania nowych studentek i studentów oraz doktorantek i doktorantów. Podczas inauguracji odczytane zostały listy: prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, ministra edukacji i nauki oraz prezydenta m.st. Warszawy. W czasie uroczystości Akademia Pedagogiki Specjalnej została uhonorowana medalem pamiątkowym Pro Masovia od marszałka województwa mazowieckiego Adama Struzika. Uczelni przyznano również odznakę Zasłużony dla Warszawy. Całość uświetnił

Medale Pro Masovia
Fot. T. Piotrowski

wykład *Odwaga na samego siebie* Profesora Wiesława Komasy, aktora, reżysera teatralnego i pedagoga od ponad 30 lat związanego z Akademią Teatralną w Warszawie. Dzięki refleksjom Profesora mieliśmy okazję zatrzymać się nad pytaniem o sens życia i proces nauczania sprzyjający odkrywaniu siebie. Pan Profesor podkreślał, że ważna jest droga, podejmowana, „jak kto umie”. Link do wykładu https://youtu.be/XOGAmA_6cf4

Prof. Wiesław Komasa
Fot. T. Piotrowski

Dzień Edukacji Narodowej to święto nauczycieli, wychowawców, pedagogów. Była to świetna okazja uświetnienia inauguracji Salonu Pedeutologicznego. W tym dniu nasza uczelnia miała przyjemność gościć w murach Akademii panią Wandę Traczyk-Stawską, bohaterkę Powstania Warszawskiego i wieloletnią nauczycielkę szkoły specjalnej, która wypowiedziała się na temat zawodu nauczyciela oraz wyzwań, szans i zagrożeń dla oświaty.

Z okazji nowego roku akademickiego oraz Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego specjaliści Akademickiej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej zaprosili całą społeczność Akademii na dwa wydarzenia. 11 października 2022 roku odbyły się warsztaty dla nauczycieli akademickich. Tematem przewodnim tego spotkania były trudności w pracy dydaktycznej nauczycieli. Warsztaty poprowadziła dr Lidia Zabłocka-Żytka i dr Sylwia Kluczyńska. 13 października 2022 roku odbyły się warsztaty on-line *Pamiętać o koncentracji, skoncentrować się na pamięci*, które poprowadziła neuropsycholog dr Maria Weker. W czasie spotkania

rozmawiano o tym, co pomaga w nauce i koncentracji.

20 października 2022 roku przedstawiciele Instytutu Pedagogiki wzięli udział w Międzynarodowej Konferencji Korczakowskiej *Janusz Korczak i dzieci. Lekcja przeszłości i nadziei. 80. rocznica śmierci Janusza Korczaka*. Patronat honorowy konferencji objął marszałek Senatu RP prof. Tomasz Grodzki, który wyraził radość, że w konferencji biorą udział przedstawiciele ponad 20 krajów, podkreślając, że jest „to sytuacja unikalna i jesteśmy dumni, że możemy udzielić gościny tak znakomitemu gronu”. Zwrócił uwagę na sytuację dzieci uciekających przed wojną z Ukrainy. „Robimy wszystko, żeby zapewnić im opiekę, poszanowanie ich praw i godności. Czynimy wiele, aby poczuli się jak w domu, mimo naturalnej tęsknoty za swoją ojczyzną” – podkreślił.

W ramach roku Marii Grzegorzewskiej 17 listopada 2022 roku w murach Akademii odbył się Jubileuszowy Koncert OSPAR – Ogólnopolskiej Sceny Prezentacji Artystycznych Realizacji, który był podsumowaniem prac organizacji mającej na celu budowanie potencjału dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych z niepełnosprawnościami, a także nagradzanie kreatywnej pracy pedagogicznej (instruktorskiej, wychowawczej, terapeutycznej, animacyjnej) i kreatywnego („z wycuciem na sztukę i kulturę” zarządzania placówkami wsparcia). W wydarzeniu uczestniczyło wielu znakomitych artystów, m.in. pani Małgorzata Markiewicz, jedna z najbardziej utalentowanych polskich wokalistek, gość z Niemiec – Oliver Palmer, jedyny na świecie „całkowicie niesłyszący tenor”. Oklaskiwaliśmy wspólny występ chóru APS oraz akademickiego zespołu APS *Idziemy na Grzyby* pod kierunkiem gościa z Korei, pana dra Hwi Hwanga oraz mgra Adama

OSPAR
Fot. T. Piotrowski

Pietruszki. Koncert uświetniło jeszcze wiele innych znakomitych osób – artystów i artystek.

14 grudnia 2022 roku odbyło się zakończenie Jubileuszu 100-lecia Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej oraz Roku Marii Grzegorzewskiej. Wydarzeniem wieńczącym było uroczyste posiedzenie Senatu, które odbyło się w Auli im. Janusza Korczaka. Podczas tego wydarzenia pani Wanda Traczyk-Stawska została uhonorowana wyróżnieniem *Ecce Homo*. Laureat *Ecce Homo* to osoba odważna, wrażliwa oraz posiadająca cechy twórczego profesjonalisty, która dba zarówno o swój własny rozwój, ale przede wszystkim troszczy się o wszechstronny rozwój osób i środowisk. W trakcie uroczystości wręczone zostały promocje doktorskie i habilitacyjne oraz odznaczenia państwowe: Złoty Krzyż Zasługi, Brązowy Krzyż Zasługi, Medal Złoty za Długoletnią Służbę, Medal Srebrny za Długoletnią Służbę, Medal Brązowy za Długoletnią Służbę, Medal KEN. Wykład *Autonomiczne i odpowiedzialne: uczelnie, jakich potrzebujemy* wygłosił prof. dr hab. Marcin Pałys. Zwieńczeniem obchodów był minirecital polskiego muzyka, kompozytora i wokalisty Tadeusza Woźniaka.

Kolejnego dnia, tj. 15 grudnia, odbyła się Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa z cyklu OSOBA, pt. *Akceptacja, Partycypacja, Solidarność społeczna – interdyscyplinarne wyzwania w tworzeniu społeczeństwa dla wszystkich*, poświęcona humanistycznym, ponadczasowym ideom patronki Uczelni, twórczyni pedagogiki specjalnej w Polsce – prof. Marii Grzegorzewskiej. Konferencję zorganizował Instytut Pedagogiki Specjalnej APS. Była ona wydarzeniem zamykającym obchody Roku Marii Grzegorzewskiej i stulecia istnienia uczelni.

Z cyklu „Otwarte seminaria doktoranckie” 20 października 2022 roku odbyły się dwie prezentacje młodych naukowców. Pierwsza z nich, mgr Agnieszki Abramiuk (III rok), dotyczyła tematu: *Lepszy wróbel w garści niż gołąb na dachu* – wrażliwość na odrzucenie a wymagania przy wyborze partnera i satysfakcja ze związku”. Natomiast mgr Justyna Grzymała (socjologia, III rok) zaprezentowała temat *Przemoc seksualna w związku intymnym – analiza dyskursu publicznego i perspektywa kobiet*. 27 października 2022 roku swoją pracę pt. *Metoda NOVA-Vox w kształceniu emisji*

głosu, dykcji oraz umiejętności opanowania tremy u dzieci w wieku 8–11 lat zaprezentował mgr Kamil Jaros (III rok). 3 listopada 2022 roku swoje prace zaprezentowali mgr Emilia Palankiewicz-Mitrut (III rok – *Kształcenie zawodowe uczniów szkół ponadpodstawowych w kontekście zmian wynikających z reformy systemu oświaty z 2017 roku*) oraz mgr Anna Zuchora (III rok *Trudności w sytuacji spożywania posiłków a funkcjonowanie dzieci w domu i przedszkolu*). W kolejnym tygodniu swoje prace promowali: mgr Ewa Stoecker (III rok – *Pedagogiczny wymiar polityki równościowej uniwersytetu*), mgr Joanna Pawłowska (III rok *Nazwisko a płynna tożsamość kobiet. Patrylinearna tradycja przyjmowania nazwiska męża przez kobietę a zmiana społeczna*), mgr Izabela Zębrowska – *Osobowość, stres rodzicielski a jakość życia rodziny z perspektywy matek zastępczych*, mgr Weronika Molińska – *Kto*

zagra pierwsze skrzypce? – poczucie własnej skuteczności a dobór ścieżki kariery solowej vs. zespołowej muzyka, mgr Agnieszka Potocka – *Revolucja wegetariańska. Motywacje i praktyki wegetariańskie w Polsce*, mgr Dominika Saad – *Psychologiczne i egzystencjalne uwarunkowania jakości życia osób cierpiących na chorobę Leśniowskiego-Crohna*, mgr Anna Zarazińska – *Psychologiczne i ewolucyjne wyznaczniki przekonań spiskowych*.

W ramach cyklu zajęć „Współczesne trendy w naukach społecznych” w Szkole Doktorskiej APS zagościli dr Konrad Bocian, który wygłosił wykład pt. *Współczesne trendy w badaniach nad ludzką moralnością*, oraz prof. dr hab. Mirosław Kofta, który zatytułował swoje wystąpienie *Myślenie spiskowe w życiu politycznym. Uwarunkowania psychologiczne*.

A.G.S.

Przed nami...

Centrum Doskonalenia Dydaktycznego zaprasza pracowników do wspólnej przestrzeni poświęconej dydaktyce i tworzeniu sieci wsparcia w Naszej społeczności akademickiej. Jeśli chcesz opowiedzieć o swoich potrzebach, podzielić się pomysłami na dydaktyczne rozwiązania, to CDD zaprasza w każdy wtorek od 11.00 do 14.00 do pokoju 3441, IV p. w budynku C. Możesz również napisać na adres cdd@aps.edu.pl

Centrum Doskonalenia Dydaktycznego APS zaprasza nauczycielki i nauczycieli APS do udziału w konkursie na seminarium dotyczące aktywizujących metod dydaktycznych lub tutorskich (np. technika grywalizacji, storytelling, praca projektowa), różnych rozwiązań w zarządzaniu uczącą się grupą studencką (uczenie się oparte na procesie grupowym, metody pracy z oporami w grupie), metod przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu oraz kreacji nowych możliwości rozwoju siebie, czy radzeniu sobie ze stresem. Realizacja seminarium będzie miała miejsce na przełomie maja i czerwca 2023 roku. Uczestnikami/uczestniczkami seminarium będą osoby biorące udział w programach Peer Learningu i Peer Tutoringu.

15–16 marca 2023 roku Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu zaprasza na międzynarodową (interdyscyplinarną) konferencję naukową *Edukacja dla demokracji. Problemy ekonomiczne, humanistyczne i społeczno-polityczne*. Formularz zgłoszeniowy oraz więcej informacji: <https://fcnn.pl/education-for-democracy-conference/>

Wydział Nauk Humanistycznych i Społecznych Akademii Nauk stosowanych w Koninie zaprasza do udziału w Międzynarodowej Konferencji Naukowej C&C 2023 – *Languages in Cultural Perspectives: Practices, Discourses, Cognition*, która odbędzie się 27–29 marca 2023 roku. Więcej informacji pod adresem: <https://cc.pwsz.konin.edu.pl/contacts-contrasts-2020/>

Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie zaprasza do udziału w I Kongresie Polskiego Towarzystwa Profilaktyki i Terapii Integralnej *Media jako przestrzeń działań profilaktycznych i terapeutycznych*, który odbędzie się 14 kwietnia 2023 roku. Link do formularza zgłoszeniowego: <https://forms.office.com/r/jEQLJstayQ>

Wielkimi krokami zbliża się sesja zimowa. Ale przed nami jeszcze święta Bożego Narodzenia, wyjątkowy czas dla całej rodziny.

A.G.S.

Odwaga na samego siebie – relacja z wykładu prof. Wiesława Komasy

„Życie każdego człowieka jest drogą ku samemu sobie” – tymi słowami noblisty z początku XX wieku, poety Rabindranatha Tagore, rozpoczął swoje wystąpienie inauguracyjne rok akademicki 2022/2023 w naszej Uczelni prof. Wiesław Komasa, aktor teatralny i filmowy, Profesor Akademii Teatralnej w Warszawie.

Odnosząc się do słów poety, Profesor mówił o tym, jak trudny i piękny jest proces dochodzenia człowieka do człowieka. Wskazywał, że choć możemy się wzajemnie rozumieć, to wyjaśnić samego siebie każdy może tylko sam. Pozostawać więc należy w głębokim szacunku do każdej istoty ludzkiej i jej indywidualności, która jest tajemnicą przekraczającą możliwości poznania. Ta myśl towarzyszyła Profesorowi w całej jego karierze zawodowej, także jako nauczyciela aktorstwa. Nigdy na zajęciach nie przychodził z gotową receptą, opracowanym sposobem. Dopiero indywidualne poznanie każdego studenta, współpraca z nim, wspólna droga, otwartość pozwalały na zbudowanie zaufania, które było punktem wyjścia dla procesu kształcenia i rozwoju. Tylko w atmosferze zaufania można bowiem zdobyć się na odwagę przekraczania własnych granic.

Taką postawę w realizowaniu swojego powołania miała Maria Grzegorzewska. Taki powinien być każdy nauczyciel i wykładowca. Proces dydaktyczny nie jest przecież nigdy jednostronny. To wzajemne dzielenie się doświadczeniem i posiadanymi darami: talentem i wiedzą. Darami należy się dzielić, inaczej tracą wartość.

Profesor wskazał na wyjątkową rolę teatru i zajęć teatralnych, które skupiają się na poznaniu człowieka, o człowieku i do człowieka mówią. Teatr i poezja są drogą, czasem jedyną, dla zagubionych i dla poszukujących. Zawód

Wykład prof. W. Komasy z okazji inauguracji roku akademickiego 2022/2023
Fot. T. Piotrowski

nauczyciela, tak jak zawód aktora, jest służbą w imię człowieczeństwa i tylko w takiej optyce ma on rację bytu.

To piękne, bardzo zwięzłe wystąpienie było apelem o nadzieję i odwagę na samego siebie, rozumianego jako wielowymiarową i tajemniczą istotę społeczną.

Wiara w słowa Cypriana Kamila Norwida twierdzącego, iż w świecie przetrwać mogą tylko dwie rzeczy: poezja i dobroć, powinna dla nas – wykładowców i nauczycieli – pozostawać mottem i wartością na każdy dzień pracy i każde wyzwanie na naszej, niełatwej przecież, drodze zawodowej.

Zachęcamy do obejrzenia całej transmisji wykładu prof. W. Komasy: https://www.youtube.com/watch?v=XOGAmA_6cf4

M.O.

Salon Pedeutologiczny

Fot. T. Piotrowski

Akademia Pedagogiki Specjalnej
im. Marii Grzegorzewskiej

14 października 2022 roku, w Dniu Edukacji Narodowej, mieliśmy wielką przyjemność gościć w murach Akademii Pedagogiki Specjalnej panią Wandę Traczyk-Stawską, bohaterkę Powstania Warszawskiego i wieloletnią nauczycielkę szkoły specjalnej. Podczas spotkania zaproszeni goście mieli okazję obejrzeć transmisję filmu, w którym utrwalony został wywiad przeprowadzony przez dr Beatę Szurowską i dra hab. Jarosława Michalskiego, prof. APS. Podczas tej szczerzej i niezwykle przejmującej rozmowy pani Wanda opowiada o wartości edukacji i wielkiej roli nauczyciela; o powołaniu i najważniejszych wartościach, którymi powinien kierować się każdy, kto

wybrał ten najpiękniejszy zawód na drodze swojego życia. Wywiad ma szczególny charakter, ponieważ edukacyjne wspomnienia (dotyczące zarówno własnej edukacji pani Wandy w czasach przedwojennych i podczas okupacji, jak i jej doświadczeń zawodowych w trudnym okresie PRL-u) osadzone są w specyficznym „czasosłowie”, naznaczonym biedą, strachem, ale również niezwykłą odwagą. Pani Wanda Traczyk-Stawska mówi o miłości do dziecka, o wielkiej odpowiedzialności wobec narodu, podkreślając, że o kulturze każdego państwa świadczy sposób, w jaki opiekuje się ono najsłabszymi.

Spotkanie z panią Wandą-Traczyk Stawską zaangażowało Salon Pedeutologiczny dra hab. Jarosława Michalskiego, prof. APS i dr Beaty Szurowskiej, w którym organizatorzy będą z zaproszonymi gośćmi rozmawiać o nauczycielu i edukacji. Już teraz zapraszamy na kolejne odcinki Salonu Pedeutologicznego i ciekawych spotkań z niezwykłymi osobowościami.

B.S.

SALON PEDEUTOLOGICZNY

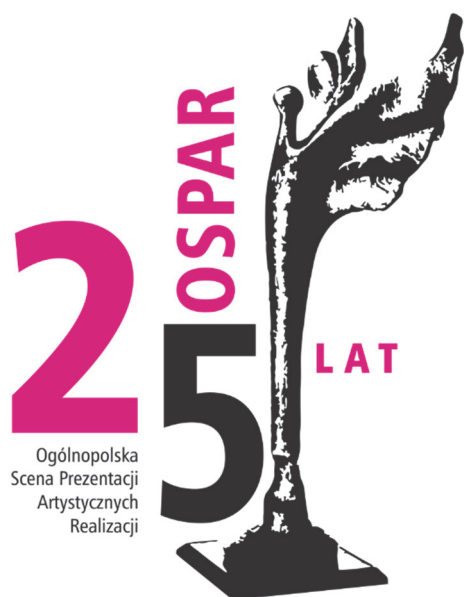
dr hab. prof. APS Jarosława Michalskiego i dr Beaty Szurowskiej

Fot. T. Piotrowski

Akademia Pedagogiki Specjalnej
im. Marii Grzegorzewskiej

Scena OSPAR

W ramach obchodów Jubileuszu 100-lecia Akademii i Roku Marii Grzegorzewskiej został zorganizowany koncert OSPAR, który prowadzili: pani Klaudia Borejko – studentka APS, aktorka oraz pan dr Mieczysław Sędzicki – dyrektor Sceny OSPAR.

W trakcie wydarzenia mieliśmy ogromną przyjemność gości wielu znakomitych artystów, m.in. po latach powróciła na Scenę OSPAR pani Małgorzata Markiewicz (wystąpiła tu po raz pierwszy w wieku 13 lat – gdy wygrała program TVP *Szansa na Sukces*), jedna z najbardziej utalentowanych polskich wokalistek (nagrodzona m.in. statuetką Top Trendy, diamentową płytą za album *Psalterz Wrześniowy*). Zaśpiewał również gość z Niemiec – Oliver Palmer, jedyny na świecie „całkowicie niesłyszący tenor” (zakwalifikowany m.in. do programu „America's Got Talent”, uhonorowany tytułem *Lodolamacz Specjalny 2021*, za działalność artystyczną i promowanie wokalu wśród osób z zaburzeniami słuchu). Oklaskiwaliśmy wspólny występ chóru APS oraz akademickiego zespołu APS *Idziemy na Grzyby* pod kierunkiem gościa z Korei – pana dra Hwi Hwanga oraz mgr. Adama Pietruszki. Solo zaśpiewała odtwórczyni m.in. głównej roli w spektaklu *Alicja w krainie czarów* na

deskach Teatru Muzycznego „Roma”, uczestniczka *Szansy na Sukces. Opole 2020* – studentka II roku specjalności logopedia – pani Klaudia Borejko. Wysłuchaliśmy listu skierowanego specjalnie do uczestników Jubileuszu przez panią minister rodziny i polityki społecznej Marlenę Małąg, w którym poza uznaniem dla pomysłodawcy i organizatorów złożyła gratulacje osobom szczególnym – wyróżnionym laureatom: Kreatywnemu Dyrektorowi 25-lecia OSPAR – godność tę otrzymał pan Romuald Sadowski – oraz Kreatywnym instruktorem-wychowawcom 25-lecia OSPAR – trojgu

OSPAR-2022 – Odczytanie listu pani Minister M. Małąg
Fot. APS

za całokształt pracy: panu mgr. Markowi Polynce, pani mgr Teresie Pręgowskiej, pani Lidi Leszczyńskiej oraz za kreatywną pracę w reprezentowanych placówkach: pani Annie Bańce-Słowikowskiej, pani Elżbiecie Olejnik i pani Ewie Domżałowicz ze Szkoły Podstawowej nr 24 w Płocku; panu Bogdanowi Płochciowi i panu Michałowi Baskowi z Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Kamionku Wielkim oraz pani Magdalenie Solińskiej i panu Robertowi Czernieckiemu ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Otwocku. W trakcie koncertu jubileuszowego mieliśmy możliwość obejrzenia, wysłuchania i oklaskiwania szczególnych prezentacji – tych placówek, które w okresie minionych 24 lat organizacji konkursowego

wydarzenia najczęściej zdobywały statuetkę OSPAR wraz z nagrodami przyznawanymi m.in. w imieniu Pierwszej Damy pani Jolanty Kwaśniewskiej, kolejnych Prezydentów RP (śp. pana prof. Lecha Kaczyńskiego, Pana Bronisława Komorowskiego, pana Andrzeja Dudy; Premierów RP – pana Jarosława Kaczyńskiego, pana Kazimierza Marcinkiewicza, pana Donalda Tuska, pani Ewy Kopacz, pani Beaty Szydło; marszałków Sejmu RP – śp. pana Józefa Oleksego, pana Marka Jurka, pana Bronisława Komorowskiego, pana Radosława Sikorskiego, pana Marka Kuchcińskiego, pani Elżbiety Witek). W wykonaniu artystów z niepełnosprawnościami ze Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 24 z Płocka oglądaliśmy poruszającą pantomimę *Niewidzialni*; Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 z Otwocka zaprezentował miks tańców z ciekawą choreografią, zaś Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy z Kamionka Wielkiego przedstawił dramę teatralną zatytułowaną *Desiderata*. Gościnnie zaś podczas koncertu zaprezentowały się grupy „Rapsodia I” oraz „Rapsodia II” działające pod kierunkiem pani Lidii Leszczyńskiej w Domu Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie oraz Ośrodka Wsparcia i Integracji Stowarzyszenia Rodzin i Przyjaciół Osób Głęboko Upośledzonych „Maja” z Warszawy. Publiczność dzięki tym występom niejako „na własne oczy” mogła zobaczyć oraz docenić trudny kunszt kreatywnej pracy wykorzystującej elementy tańca, ruchu, muzyki oraz choreografii inkluzywnej. Artyści z niepełnosprawnościami z tych placówek zaprezentowali układy taneczne m.in. do słów skomponowanych przez śp. ojca Bogusława Palecznego *Stepy Kazachstanu* oraz *Cygańska Madonna*. Koncert,

Oliver Palmer
Fot. APS

Małgorzata Markiewicz
Fot. APS

któremu patronowało Radio dla Ciebie, tygodnik „Głos Nauczycielski”, portal waw4free, niepełnosprawni.pl oraz INTEGRACJA, przy patronacie honorowym JM Rektora APS pani dr hab., prof. APS Barbary Marcinkowskiej i przewodniczącego Międzynarodowego Stowarzyszenia Janusza Korczaka (IKA) – pana dra Marka Michalaka pięknie otworzył, śpiewając piosenkę *Dom* pan Marek Połynko. Cytując fragment tego utworu – „jest taki dom, jest takie miejsce” (szczególne) – można pokusić się o podsumowanie minionego okresu – samego Koncertu Jubileuszowego (tu: cytat z otrzymanego dzień po koncercie SMS-a od uczestnika: „Dziękujemy za zaproszenie i niesamowite emocje. OSPAR to najpiękniejszy koncert na świecie. Kochamy do Was przyjeżdżać”), jak też można w pewien sposób podsumować okres już ćwierćwiecza – czas organizacji inicjatywy OSPAR w APS-ie. Dokonując tego, również posłużę się cytatami – najpierw fragmentem listu pana marszałka Sejmu RP Marka Jurka z 2005 roku skierowanego do uczestników OSPAR-u, z jakże aktualnymi dalej słowami: „Jestem pełen uznania dla wykonawców, opiekunów i organizatorów za podjęte wyzwania oraz wytrwałość (...). Organizatorom gratuluję pomysłu i życzę powodzenia w dalszych działaniach, uczestnikom zaś – dalszych wielu sukcesów. (...) Wychowanie poprzez sztukę jest potężnym środkiem wzmacniającym uczestnictwo człowieka w świecie, we wspólnocie, pomagającym odnaleźć odpowiedź na pytanie – jak żyć? (...) Stąd tak ważne są wszelkie inspiracje pobudzające ludzi do aktywności, dające im nadzieję na rozwinięcie skrzydeł, urzeczywistnienie ich marzeń i realizację planów. Z kolei pan premier

Kreatywni Lidia Leszczyńska z Rapsodią.
Fot. APS

Rządu RP Mateusz Morawiecki w swoim liście kierowanym do uczestników Przeglądu organizowanego w roku 2018 pisał m.in.: „Ogólnopolska Scena Prezentacji Artystycznych Realizacji wyrosła z idei założycielki i patronki Akademii Pedagogiki Specjalnej – Marii Grzegorzewskiej, jest więc najpełniejszym wyrazem jej twierdzenia, iż – piękne słowa tylko szkodę przynoszą, jeśli nie są poparte czynem, choćby próbą działania. A sztuka jest praktycznym i sprawdzonym sposobem edukacji. Organizowany zaś festiwal, jako płaszczyzna spotkania opiekunów i wychowanków różnorodnych ośrodków z całej Polski, daje możliwość wzajemnego poznania się i nawiązania współpracy. Jest też miejscem pozytywnej rywalizacji. Dzięki temu pomysłowi ludzie mają szansę odkrywać swoje umiejętności i talenty, doskonalić je i zaprezentować przed publicznością. Znajdują tu motywację do rozwijania swoich pasji i przełamują bariery. (...) Wszystkim więc – uczestnikom, gościom, organizatorom i instruktorom, którzy biorą udział w tworzeniu OSPAR (z jej niepowtarzalną atmosferą) życzę entuzjazmu, który pozwala kontynuować to wyjątkowe przedsięwzięcie. (...) Życzę wielu sukcesów artystycznych, ale przede wszystkim determinacji i nadziei w kształtowaniu własnego życia. Wiary w to, że ono może być dobre i piękne. Niech zapoczątkowane tu przyjaźnie i nabyte umiejętności otwierają drogi do zawodowego i osobistego spełnienia”. Przywołane tu fragmenty korespondencji kierowanej do uczestników OSPAR oddają najlepiej

jej ideę. Uwypuklają fakt, iż to właśnie Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie jest tym miejscem, gdzie „czuje się w praktyce”, że „nie ma kaleki – jest Człowiek”, że „Oni – Artyści”, „Ludzie z różnorakimi niepełnosprawnościami” – „Są tacy sami – potrafią wiele” (hasło Sceny OSPAR od 2004 roku). Akademia to miejsce, gdzie „to wycucie” sytuacji, momentu i potrzeb związanych z „kreatywną integracją” wpisuje się w warsztat „adeptów sztuki pedagogicznej”. APS (Akademii Przyszłego Stulecia), organizując m.in. Koncert Jubileuszowy OSPAR w Roku Marii Grzegorzewskiej i zarazem w roku jubileuszu swojego 100-letniego funkcjonowania, pokazuje w praktyce, że idee Założycielki są – i będą wiecznie żywe. Ukazanie zaś szczególnych postaci, osób kreatywnych – dyrektorów, instruktorów i wychowawców w ramach 25-lecia Inicjatywy OSPAR, w zamierzeniu organizatorów Sceny wzmocni misję Akademii kształcenia wysoko kwalifikowanych specjalistów, których praca – co podkreśliła w swoim liście pani minister Marlena Maląg – wymaga specjalnego przygotowywania w zakresie metod i niestandardowego podejścia.

Mieczysław Sędzicki

Chór APS i dr Hwi Hwang
Fot. APS

I Letnie Zakopiańskie Spotkanie Metodologiczne

Do stolicy polskich Tatr zjechali 22–24 sierpnia uczestnicy I Letniego Zakopiańskiego Spotkania Metodologicznego, będącego w jakimś sensie kontynuacją Ogólnopolskiego Seminarium Badawczego. Efektem 17-letniej działalności (lata 2000–2016) OSB jest, m.in. 15 tomów serii wydawniczej zatytułowanej Badanie – dojrzwianie – rozwój (na drodze do doktoratu). Dla większości uczestników zakopiańskiego spotkania – było spotkaniem po latach. Wśród prawie 40 osób, które postanowiły zamienić swoje wakacyjne urlopy na rozmowy, dyskusje i refleksje dotyczące nie zawsze łatwych zagadnień metodologicznych – byli m.in. profesorowie: Stanisław Juszczyk, Nella Nyczkało, Rafał Piwowarski, Jan Łaszczyk, Maciej Tanaś, Jacek Kulbaka, Jarosław Michalski, Elżbieta Stokowska-Zagdan.

Program I Letniego Zakopiańskiego Spotkania Metodologicznego obejmował dwa podstawowe dla jakości prowadzonych badań – zagadnienia: trafności i rzetelności tychże badań. W zaprezentowanych wystąpieniach w szczególności zostały wyartykułowane zagadnienia trafności wewnętrznej i trafności zewnętrznej w badaniach społecznych, a zwłaszcza

w badaniach pedagogicznych oraz zagadnienia podstawowych kryteriów stanowiących o rzetelności procedur przyjętych strategii badawczych. Spotkanie „Zakopane – 2022” miało jeszcze jeden cel: skonsultowanie i przedyskutowanie idei „powołania do życia” nowego czasopisma „Przegląd Metodologiczny”. Propozycja ta została przyjęta z pełną aprobatą, a w wyniku dyskusji ustalony został harmonogram kolejnych czynności prowadzących do ukazania się pierwszego numeru tego czasopisma. Pierwszą z tych czynności było powołanie Grupy Inicjatywnej, której głównym zadaniem jest przygotowanie wniosku do właściwego sądu dotyczącego rejestracji czasopisma oraz sporządzenie listy kandydatów do Komitetu Naukowego. Do Grupy Inicjatywnej wybrano następujące osoby:

1. dr Małgorzatę Jabłonowską,
2. dra Krzysztofa Symelę,
3. dr Beatę Szurowską,
4. dra hab. Franciszka Szloska, prof. APS.

21–24 sierpnia 2023 roku odbędzie się II Letnie Zakopiańskie Spotkanie Metodologiczne, na które organizatorzy serdecznie zapraszają.

Franciszek Szlosek

Przedstawiciele władz Ukrainy w Akademii

22 września 2022 roku gościliśmy w murach Akademii Państwowego Sekretarza w Ministerstwie Oświaty i Nauki Ukrainy, prof. dra hab. Sergieja Zacharina oraz prezydenta Narodowej Akademii Pedagogicznych Nauk Ukrainy, prof. dra hab. Wasyla Kremienia

19–22.09.2022 r. obydwaj przedstawiciele władz Ukrainy byli gośćmi XI Zjazdu Polskiego

Towarzystwa Pedagogicznego, organizowanego przez Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Celem wizyty ukraińskich gości w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej były m.in. wstępne ustalenia dotyczące podpisania umowy o współpracy pomiędzy Narodową Akademią Pedagogicznych Nauk Ukrainy (w strukturze NAPN Ukrainy znajduje się 10 instytutów naukowo-badawczych, posiadających uprawnienia habilitacyjne) a Akademią.

Współpraca między Akademią a Uniwersytetami w Ukrainie przebiega nieustannie od 2005 roku w różnych formach, a tym razem wizyta służyła zapoznaniu przedstawiciela MOiN Ukrainy z efektami dotychczasowych działań wspólnie realizowanych przez NAPN Ukrainy i APS.

Anna Wnorowska

Centrum Doskonalenia Dydaktycznego

5 września 2022 roku zostało powołane w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej Centrum Doskonalenia Dydaktycznego. Powstanie Centrum było rezultatem otrzymania finansowania od Ministerstwa Edukacji i Nauki w ramach projektu *Doskonałość dydaktyczna uczelni* w zakresie działania 3.4. Zarządzanie w instytucjach szkolnictwa wyższego i odpowiedzią na zgłaszane oddolnie przez pracowników APS potrzeby zadbania o dydaktyczne entourage Uczelni.

Misją Centrum Doskonalenia Dydaktycznego APS jest wsparcie dydaktyków Uczelni oraz pracowników administracyjnych biorących

udział w realizacji procesu dydaktycznego w doskonaleniu warsztatu dydaktycznego oraz związanego ze współpracą ze studentami i dydaktykami. Zgodnie z zadaniami wskazanymi przez MEiN, CDD będzie się też zajmować m.in.: opracowaniem organizacyjno-prawnym zasad i procedur funkcjonowania jednostki, doskonaleniem systemu zarządzania jakością w zakresie dydaktyki, organizacją i prowadzeniem szkoleń podnoszących kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich z uwzględnieniem projektowania uniwersalnego, rozwojem metodyki kształcenia zdalnego oraz przygotowaniem kadry akademickiej do pracy ze studentami ze szczególnymi potrzebami, jak również prowadzeniem badań ewaluacyjnych w zakresie jakości i skuteczności proponowanych form wsparcia.

W ramach działań określonych w aktualnym projekcie CDD koncentruje się na stworzeniu mechanizmów i wyposażeniu w metody dla inspirującej współpracy w zakresie doskonalenia własnego warsztatu dydaktycznego wśród nauczycieli akademickich oraz pracowników

administracji związanych z wspieraniem procesów dydaktycznych w APS.

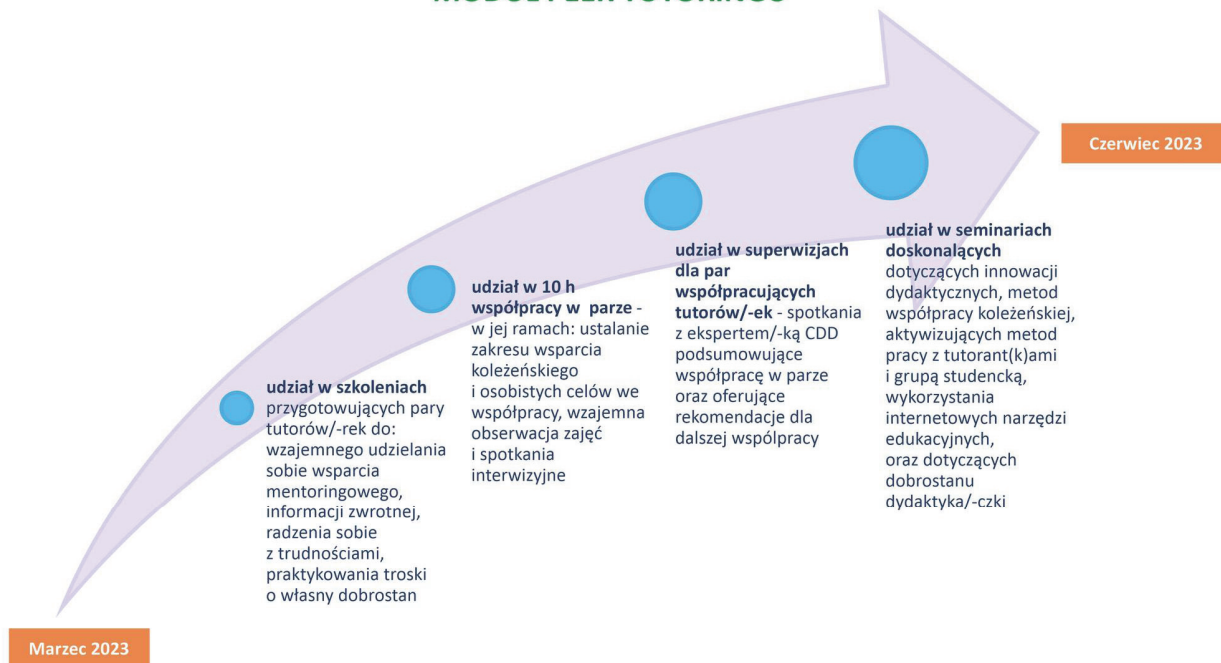
Tym celom służyły już szkolenia zorganizowane przez CDD z:

- zakresu Mentoringu Akademickiego oraz Superwizji procesu dydaktycznego prowadzonego przez trenerki z firmy CoachWise.org

poświęconego zapoznaniu się i przećwiczeniu metod rozwojowego wsparcia koleżeńskiego oraz namysłowi nad potrzebami środowiska dydaktyków APS i możliwymi sposobami ich realizacji;

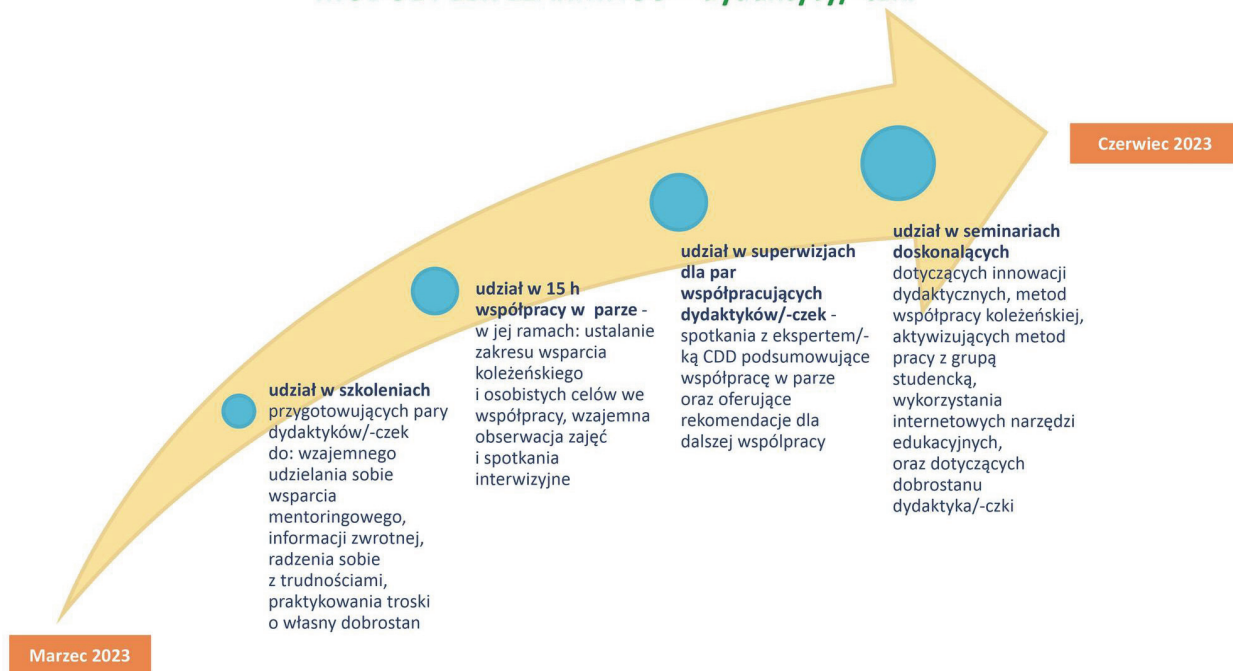
- Peer Tutoringu i Peer Instruction prowadzone przez trenerki z Aarhus University w Danii

MODUŁ PEER TUTORINGU

Tekst alternatywny: na obrazie przedstawienie graficzne w postaci strzałki ilustrujące datę rozpoczęcia czyli marzec 2023 modułu peer tutoring i datę zakończenia czyli czerwiec 2023, pod grafiką opis poszczególnych działań, który znajduje się również w treści opisu modułu

MODUŁ PEER LEARNINGU – dydaktycy/-czki

Tekst alternatywny: na obrazie przedstawienie graficzne w postaci strzałki ilustrujące datę rozpoczęcia czyli marzec 2023 modułu peer learningu dla osób związanych z dydaktyką i datę zakończenia czyli czerwiec 2023, pod grafiką opis poszczególnych działań, który znajduje się również w treści opisu modułu

dotyczące modelu współpracy tutorskiej i refleksji nad sposobami współdziałania koleżeńskiego w środowisku tutorów APS;

- superwizji tutoring z trenerką z Centrum Doskonalenia Dydaktycznego i Tutoringu Uniwersytetu Gdańskiego poświęcone zapoznaniu i dyskusji sposobów profesjonalizacji superwizji dla środowiska tutorskiego;
- obsługi programu *Programista* dla pracowników Biura Planowania Kształcenia APS;
- metodyki kształcenia w zakresie języków obcych dla lektorów APS.

Szkoleniom stacjonarnym towarzyszą webinary, w których uczestnicy szkoleń mają możliwość podzielenia się swoimi refleksjami i pierwszymi doświadczeniami z wdrażania zaproponowanych rozwiązań.

Program szkoleniowy zaplanowany przez CDD ma mieć swoją kulminację w semestrze letnim roku akademickiego 2022/2023, w którym około 150 osób – dydaktyków APS oraz

pracowników dydaktycznych związanych z realizacją procesu dydaktycznego – weźmie udział w serii warsztatów, seminariów oraz współpracy koleżeńskiej w parze mających na celu sieciovanie wiedzy, umiejętności i doświadczeń w obszarze dydaktyki akademickiej i stworzenie aktywnych zespołów pracowników APS na stałe współpracujących ze sobą w celu doskonalenia profesjonalnego. Zadaniom tym będą poświęcone moduły Peer Learningu oraz Peer Tutoringu.

W imieniu zespołu CDD serdecznie dziękujemy społeczności APS za tak liczne zainteresowanie naszymi programami oraz inspirowanie nas nowymi pomysłami na rozwój CDD.

Zapraszamy do odwiedzania nas stacjonarnie w każdy wtorek w pok. 3441 w godzinach 11.00–14.00 oraz wirtualnie na naszym FB i poprzez adres email: cdd@aps.edu.pl

Wioletta Dziarnowska

Chór i zespół muzyczny APS

Pierwszy nabór do nowego Chóru Akademickiego zaczął się na początku semestru letniego 2020 roku, niestety po dwóch próbach, (na które przychodziło po 40 osób, studentów i wykładowców), ogłoszono w Polsce pandemię COVID-19 i Uczelnia przeszła na tryb nauczania on-line.

Chór APS
Fot. T. Piotrowski

Ponowna reaktywacja chóru nastąpiła w listopadzie 2021 roku. Na ogłoszenia o naborze odpowiedziało wielu studentów i nauczycieli akademickich. Zaczęły się regularne próby i występy. Pierwszy koncert chóru odbył się podczas

Wigilii Akademickiej APS w grudniu 2021. Po przerwie semestralnej chór zaczął pracować nad *Kantatą Wielkanocną*. Koncert ten, organizowany w ramach obchodów 100-lecia APS, odbył się w kościele św. Jakuba przy Placu Narutowicza 22 kwietnia tego roku. Następnie przygotowaliśmy się do najważniejszego występu w roku akademickim 2021/2022, czyli uroczystego posiedzenia senatu uczelni będącego najważniejszą częścią oficjalnych obchodów 100-lecia Akademii. Chór w 30-osobowym składzie wykonał na głosy hymn państwowy i dwa hymny akademickie: *Gaude Mater Polonia* oraz *Gaudeamus Igitur*. W tamtym czasie Chór prowadzony był przez Adam Pietruszkę i Piotra Chróściaka. W ubiegłym roku akademickim przez chór przewinęło się ponad 70 osób.

W obecnym roku akademickim Chór APS przekształcił się w Koło Artystyczne pod nazwą: Chór Akademicki APS „APSurd”, opiekunem i dyrygentem chóru jest Adam Pietruszka, natomiast przewodniczą koła jest studentka III roku pani Małgorzata Jagła.

W tej chwili chór liczy 30 osób (soprany, mezzosoprany i alt). Próby odbywają się dwa razy w tygodniu, w poniedziałki i środy o godz. 18.30. Oprócz ciekawego repertuaru i licznych

występów (w tym roku akademickim oprócz uroczystej inauguracji roku chór wystąpił na festiwalu OSPAR, gdzie śpiewał *Pieśń Koreańską* pod dykcją dra Hang Hwi oraz *Every Breath You Take*, z repertuaru zespołu The Police), podczas prób wykonywane są liczne ćwiczenia wokalne (oddechowe, emisyjne, artykulacyjne, dykcyjne).

Chór wystąpił także 14 grudnia podczas uroczystego posiedzenia senatu APS, śpiewając m.in. *Ode do Radości* Ludwika van Beethovena. Głosy i talenty naszych studentów uświetniły również wigilię akademicką 21 grudnia. Usłyszeliśmy świąteczny, choć niestandardowy repertuar.

W planach pracy chóru oprócz ćwiczeń i występów przewidziane są również warsztaty wokalne z wieloma różnymi specjalistami od emisji głosu.

Nabór do zespołu chóralnego ciągle trwa, serdecznie zapraszam!

Ogłoszenie o tym, że poszukujemy muzyków instrumentalistów, pojawiło się w tym samym czasie, co ogłoszenie o naborze do chóru. Na ogłoszenie odpowiedziało kilkunastu studentów grających mniej lub bardziej zawodowo na różnych instrumentach. Dwa tygodnie od założenia zespół zagrał i zaśpiewał pierwszy koncert. Był to występ na konferencji z okazji 25-lecia Festiwalu OSPAR. Następnie wraz z chórem Akademickim wystąpił na wigili akademickiej 2021. Kolejne ważne wydarzenie muzyczne

Próba chóru APS
Fot. archiwum A. Pietruszki

było wspólne z panią prof. Ireną Androszczuk wykonanie hymnu Ukrainy podczas spotkania całej Uczelni z okazji Dnia Solidarności z Walcząca Ukrainą. Członkowie zespołu wzięli również aktywny udział w Koncercie Kantaty Wielkanocnej oraz Święta Uczelni połączone z obchodami 100-lecia Akademii.

Obecnie w skład zespołu wchodzi przede wszystkim studenci APS, ale również absolwenci i osoby spoza Akademii. W tym roku akademickim zespół, podobnie jak chór, stał się kołem artystycznym i przyjął nazwę RZWIR, co jest skrótem od Reprezentacyjny Zespół Wokalno-Instrumentalny „Regimentum”. W skład grupy wchodzi:

1. Zuzanna Szczęsna – saksofon – przewodnicząca koła,
2. Magdalena Własnowska – flet poprzeczny,
3. Andrzej Własnowski – trąbka,
4. Daniel Górski – kontrabas,
5. Maciej Wielgosz – gitary,
6. Ewelina Wasiak – tuba,
7. Hanna Przeszłowska – fortepian,
8. Klaudia Wojniak – perkusja,
9. Małgorzata Jagła – śpiew,
10. Aleksandra Przetak – śpiew,
11. Oliwia Fanslau – śpiew.

Od początku założycielem i opiekunem zespołu jest Adam Pietruszka.

Ten rok kończy się więc niezwykle optymistycznie, z nadzieją na to, że życie muzyczne na naszej Uczelni będzie rozwijać się pięknie. Potencjał, czyli utalentowani studenci, inspirujący wykładowcy oraz przychylna atmosfera i otwartość już są. Dotychczasowa owocna praca uczczona została wspólną wigilią. W poniedziałek wieczorem 19 grudnia 2022 roku, w pięknie przyozdobionej sali 1018, przy biało nakrytych stołach zasiedli członkowie chóru, zespołu, wykładowcy i pani rektor Barbara Marcinkowska. Były wspólnie śpiewane kolędy, pierogi, barszczyk i wspaniała atmosfera. Są kolejne plany, kolejne wyzwania i szczerzy zapał, a to wystarczy, by osiągnąć wszystko. A więc: Szczęśliwego Nowego Roku dla NAS WSZYSTKICH.

Adam Pietruszka
Magdalena Ostolska

Wystawa „Matematyki w obiektywie” w Senacie Rzeczypospolitej Polskiej¹

Jestem niezwykle rad, że taka oryginalna wystawa, która swoją niezwykłością bije na głowę wszystkie wystawy, które do tej pory organizowaliśmy w Senacie, jest wyrazem naszego szacunku dla matematyków, dla ludzi nauki. Dla ludzi, dla których umysł ścisły, racja i rozum ciągle mają znaczenie w świecie populizmu, w świecie powierzchownej wiedzy i fake newsów.

Marszałek Senatu RP prof. Tomasz Grodzki

Na wniosek Marszałka Senatu RP prof. Tomasza Grodzkiego w setną rocznicę opublikowania rozprawy doktorskiej wybitnego matematyka Stefana Banacha wystawa „Matematyka w obiektywie” zagościła w parlamencie. Uroczysty wernisaż odbył się 7 września 2022 roku. Polskie Towarzystwo Matematyczne reprezentowali Prezes PTM prof. dr hab. Jacek Miękiś i przewodnicząca jury, kierownik projektu dr hab. Małgorzata Makiewicz, prof. US. Relacja video z uroczystości znajduje się pod adresem: <https://www.youtube.com/watch?v=mmhJo-AvxN5s>

„Matematyka w obiektywie” to konkurs fotograficzny, który jest organizowany od 13 lat przez Uniwersytet Szczeciński i Akademię Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie (www.mwo.usz.edu.pl). Współorganizatorami są urzędy marszałkowskie województw zachodniopomorskiego oraz mazowieckiego. Inicjatywę wspiera ok. 30 instytucji i firm ogólnopolskich. Archiwum konkursu liczy ponad 100 tys. fotografii z różnych krajów świata. Konkurs ma charakter powszechny i jest całkowicie bezpłatny. W ciągu kilku lat rozwinął się on w Międzynarodowy Projekt Naukowo-Dydaktyczny „Mathematics in Focus”. W ramach konkursu organizowane są wystawy, szkolenia, warsztaty, prowadzone są badania

pedagogiczne, wydawane są artykuły, monografie i wydawnictwa popularyzujące naukę.

Uczestnicy konkursu wysyłają zdjęcia, którym przypisują nazwy związane z matematyką. Fotografie przedstawiające architekturę, rośliny, zwierzęta, przedmioty, zjawiska przybliżają obserwatorom abstrakcyjne pojęcia matematyki. Aby wziąć udział w konkursie, należy zarejestrować się za pośrednictwem strony internetowej www.mwo.usz.edu.pl i wysłać w formularzu maksymalnie sześć zdjęć wraz z tytułami i opisami. Na zwycięzców XIII edycji konkursu czekają atrakcyjne nagrody (w dwóch grupach wiekowych): laptopy Apple, ufundowane przez Zarząd Grupy Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. (www.zchpolice.grupaazoty.com/)

¹ Artykuł pochodzi z *Biuletynu Polskiego Towarzystwa Matematycznego* 6/2022.

i Uniwersytet Szczeciński, smartfony, ufundowane przez Akademię Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, oraz nagrody pieniężne o wartości 2 tys. zł, ufundowane przez Samorząd Województwa Mazowieckiego. Do wystawy w Senacie RP nominowanych zostało 27 najciekawszych fotografii ze wszystkich dotychczasowych edycji. Każdego dnia na stronach FB prezentowana jest jedna fotografia nominowana do tej wystawy.

Fotografie nadesłane na konkurs ocenia jury w składzie:

- prof. dr hab. Konrad Czerski,
- prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski,
- dr hab. Mirosława Jarmołowicz, prof. AS,
- mgr Jerzy Kołodziejczyk,
- Janusz Piszczatowski ze Związku Polskich Artystów Fotografików,
- dr Sergiusz Sachno, prof. WSSiP,
- dr hab. Maciej Tanaś, prof. APS,
- dr hab. Małgorzata Makiewicz, prof. APS, prof. US.

Każdego roku jedna z fotografii uzyskuje wyróżnienie specjalne Prezesa Polskiego Towarzystwa Matematycznego za najciekawszy opis matematyczny. Obok nagród rzeczowych, oryginalnych dyplomów i zaświadczeń finałści otrzymują nagrody w postaci nominacji do wystaw i publikacji. Fotografie publikowane

są w książkach, kalendarzach, w galeriach fotograficznych w kraju i za granicą, na stronach internetowych i w mediach społecznościowych.

Marszałek Senatu RP prof. Tomasz Grodzki podkreślił rangę matematyki słowami: „Matematyka była i jest mi niezwykle bliska. (...) Całkowicie utożsamiam się z Galileuszem, który stwierdził, że matematyka jest alfabetem, za pomocą którego stwórca opisał świat. I to jest prawda, ale okazuje się, że nauka w połączeniu ze sztuką, co udało się połączyć pani profesor, twórcom tej wystawy i jurorom daje nam jeszcze coś więcej. Kształtami, fotografiami, wizjami opisuje tematy, które teoretycznie nie są do opisanego, bo dotyczą stricte matematyki. Gratuluję twórcom tych pięknych fotografii, z których każda niesie przesłanie. (...) Jestem niezwykle rad, że taka oryginalna wystawa, która właśnie swoją niezwykłością bije na głowę wszystkie, które w tej kadencji organizowaliśmy w Senacie. Jest wyrazem naszego szacunku dla matematyków, dla ludzi nauki, dla ludzi, których umysł ścisły, racja i rozum ciągle mają znaczenie w świecie populizmu, w świecie powierzchownej wiedzy i fake newsów”.

Senator Jerzy Fedorowicz wysoko ocenił poziom artystyczny wystawy, którą można zobaczyć na stronie kancelarii senatu: <http://senat.edu.pl/edukacja/wystawy/nowa-strona-6/>.

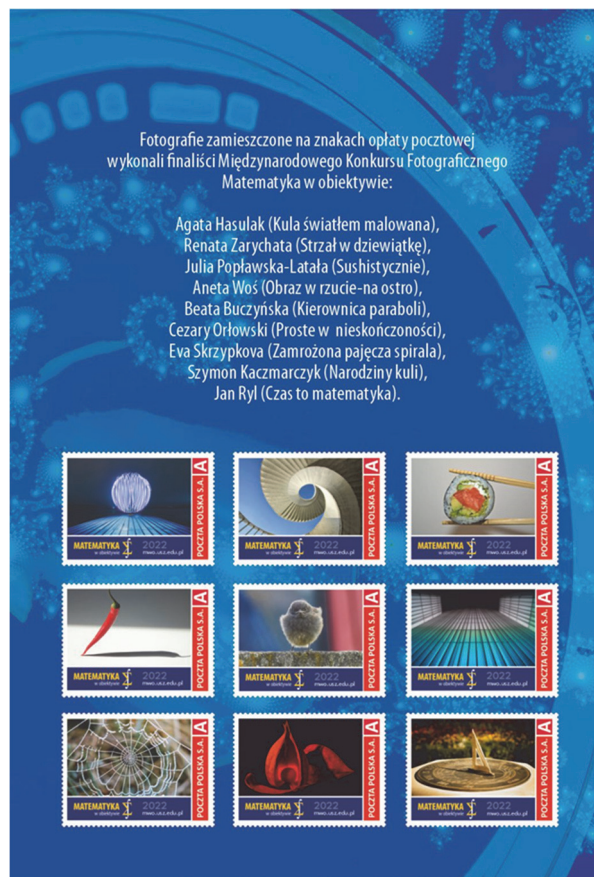
W dniu wernisażu zwrócił się do społeczeństwa z następującym apelem: „Chcę wam powiedzieć, że matematyka jest królową nauk. Wszystko, co dzieje się tu i teraz, zawdzięczamy matematyce. Niemożliwe jest jakiegokolwiek działanie związane z produkcją czegokolwiek bez zastosowania równań matematycznych. I proszę ludzi, którzy mówią, że matematyka była im do niczego niepotrzebna, że im się udało zdać egzamin i tak dalej, żeby tak nie mówili. Nie szerzcie takich wiadomości! Mówcie o tym, że bez matematyki świat nauki i w ogóle nasz świat jest pusty” (<https://www.youtube.com/watch?v=HiKmlSdKboM>).

Podczas uroczystości Kanclerz Uniwersytetu Szczecińskiego mgr inż. Andrzej Jakubowski odczytał list od JM Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego prof. Waldemara Tarczyńskiego. W liście czytamy m.in.: „W imieniu swoim i całej społeczności Uniwersytetu Szczecińskiego pragnę złożyć serdeczne podziękowania za możliwość wystawienia wybranych prac finalistów dwunastu edycji Międzynarodowego Konkursu fotograficznego Matematyka w obiektywie w siedzibie Senatu RP. Wydarzenie, za sprawą organizatorów: Uniwersytetu Szczecińskiego i Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, łączy Pomorze Zachodnie z Mazowszem. Jego popularność potwierdza corocznie kilkanaście tysięcy zgłoszeń fotografii z różnych krajów świata. W roku 2022 przypada setna rocznica opublikowania doktoratu przez wybitnego polskiego matematyka – Stefana Banacha. Dorobek uczonego jest znany, cytowany i stosowany na całym świecie, gdyż zapoczątkował on rozwój analizy funkcjonalnej. Matematyka przecież jest językiem współczesnej nauki. Przedstawiane dziś fotografie oraz ich autorskie nazwy odsłaniają matematykę przyjazną każdemu człowiekowi, bliską, użyteczną i piękną. Wystawa, zorganizowana w tak ważnym dla Polaków miejscu i czasie, jest wyrazem zainteresowania władz problematyką nauki i rozwijania kultury poznawczej społeczeństwa”.

Po uroczystości wszyscy zaproszeni goście zostali zaproszeni przez Marszałka na kawę i interesującą rozmowę. Dyskutowano o nauce i jej upowszechnianiu, o wartościach, które niesie

ze sobą matematyka, o konieczności kształcenia logiki, wypowiedzania się i prowadzenia dyskursów.

Podczas uroczystości odbyła się również promocja unikalnej serii dziewięciu znaczków pocztowych, którą dla uświetnienia XIII edycji konkursu wydała Poczta Polska.

Zapraszamy instytucje oświaty, kultury, przedstawiciele biznesu do współpracy. Chętnie zaprezentujemy wystawę w Państwa siedzibie. Zapraszamy również osoby, które zechcą innym pomagać w zgłoszeniu fotografii. Dla ambasadorów przygotowujemy dyplomy i nagrody w ramach projektu MEiN „Fotoedukacja – matematyczny konkurs fotograficzny z programem ambasadorskim”.

Z ostatniej chwili: „Matematyka w obiektywie” uzyskała LAUR UNIWERSYTECKI w kategorii Najlepszy projekt naukowy roku 2022. To już drugi taki laur po sukcesie w roku 2019.

dr hab. Małgorzata Makiewicz, prof. APS, prof. US
mmakiewicz@aps.edu.pl
Instytut Matematyki US
Zakład Pedagogiki Małego Dziecka IWRCiE APS
Kierownik Projektu „Matematyka w obiektywie”

II Pedeutologiczna Wiosna Poezji

Bardzo miło nam poinformować, że organizatorzy konkursu „Pedeutologiczna Wiosna Poezji” zapraszają do udziału w II edycji konkursu i wspólnego „poetyzowania”.

Konkurs pod tytułem *II Pedeutologiczna Wiosna Poezji* ma charakter otwarty i jest skierowany do studentów, nauczycieli akademickich i nauczycieli pracujących w szkołach i przedszkolach oraz uczniów. Warunkiem przystąpienia do konkursu jest nadesłanie od jeden do trzech wierszy opatrzonech godłem w terminie do 30 stycznia 2023 roku na adres e-mailowy: sekretariatip@aps.edu.pl, wpisując w tytule wiadomości „Konkurs poetycki”.

W tym roku konkurs ma szczególny charakter, ponieważ nawiązując do 100-lecia Akademii Pedagogiki Specjalnej i dokonań patronki Uczelni prof. Marii Grzegorzewskiej, postanowiliśmy zachęcić do malowania słowem obrazów dotyczących edukacji – szkoły, nauczycieli, wychowawców i ważnych osób, którym udało się zostawić ślad w Waszych duszach. A także o szkole, powołaniu, misji. Będziemy czekać na utwory pisane z charakterystyczną dla poezji wolnością dla osobistego przekazu – na wiersze o sprawach wielkich, choć pozornie małych, o chwilach utrwalonych w pamięci,

o przeżyciach i doświadczeniach. Ważna jest zatem szczerza i wrażliwa treść utworów.

Utwory laureatów konkursu oraz osób wyróżnionych zostaną opublikowane w publikacji *Konwaliowe dzwonki*, która zostanie wręczona

Dziadek i babcia

Odbijają się w swoich żrenicach tak często jak można
i powolutku do słonka żyją sobie
„ona kaszłaca i słaba, on skurczony we dwoje”

jeszcze nie muszą odmierzać
deszczu na krople
drzew na liście
godzin na oddechy

na ławeczce w ogródku
minęła im wiosna i lato
mija jesień

gospodarstwo małeńkie
stare jak oni
dwa ule, pięć kurek, kogut
króliki, kot i pies Burek

Antonina Sebesta

autor ilustracji Magdalena Skaruz

Jeden z wierszy laureatów pierwszej edycji konkursu z ilustracjami studentów APS (opublikowane w opracowaniu *Konwaliowe dzwonki*)

W labiryncie

znowu ktoś stał ci z twarzy nadzieję
wichry spłoty się w całunym uścisku
droga czarna
za zakrętem kolejny potwór
spojrzeniem przeklinasz ściany labiryntu

biała nić drży ci w spoconej ręce – śniesz pragn
pot wżarł się w koszulę i stare jeansy
nakłada się gorący oddech na zimnoosłizłe ści
idziesz w labiryncie

kożuch chmur przydusił monetę księżycą
niebo – jeszcze wczoraj gwiazdy prześwietlały
jak świeca przez jarzynową tarkę
dziś jak w gardzieli Lewiatana

labiryntem z wielkim brzuchem wędruję
gdzieś po drodze potwór się czai

Ariadna umarła zanim nić mi dała
labirynt trwa
a Minotaur wciąż żyje

Maciej Henryk Modzelewski

autor ilustracji Bartosz Jaczewski

Jeden z wierszy laureatów pierwszej edycji konkursu z ilustracjami studentów APS (opublikowane w opracowaniu *Konwaliowe dzwonki*)

Autorom w maju 2023, gdy kwitną konwalie, podczas Święta Uczelni (dokładny termin zostanie podany Laureatom i osobom wyróżnionym za pośrednictwem poczty elektronicznej).

Ogłoszenie wyników i uroczyste wręczenie nagród nastąpi w maju 2023 roku podczas Święta Uczelni (szczegóły zostaną przekazane laureatom oraz osobom wyróżnionym drogą e-mailową).

Nagrody w konkursie są następujące: I miejsce – Złota Konwalia; II miejsce – Srebrna Konwalia; III miejsce – Biała Konwalia oraz

Mała Konwalia. Nagrody mają charakter honorowy – personalizowane statuetki oraz publikacja utworów w pokonkursowym tomie wierszy *Konwaliowe dzwonki*. Każdy uczestnik, którego wiersze ukażą się w publikacji otrzyma dwa egzemplarze autorskie.

Organizatorami konkursu są dr Beata Szurawska i dr hab. Jarosław Michalski, prof. APS z Zakładu Pedeutologii APS.

Link do strony o konkursie:

<http://www.aps.edu.pl/aktualnosci/konkurs-pedeutologiczna-wiosna-poezji-ii-edycja/>

BIBLIOTEKA

Biblioteka nasza zdolna
Jest przepiękna i ogromna
Dużo książek się w niej mieści
O ciekawej i zachwycającej treści
Weź niektóre i przeczytaj
Potem jeszcze inne schwytaj
Informacje, fraszki, mądre przygody
Pamiętniki i obchody
Wiersze, żarty i zwyczaje ...
Ile ich jest? Nikt nie wyznaje...
Książki dużo mają mądrości
O kulturze, nauce, miłości
No więc mówię tobie szczerze
Usiądź w fotelu wygodnie
Przeczytaj trzy książki przez trzy tygodnie
My serdecznie zapraszamy
By ją wszyscy odwiedzali.

Julia Jaworska (11 lat)

autor ilustracji Julia Jaworska

Jeden z wierszy laureatów pierwszej edycji konkursu z ilustracjami studentów APS (opublikowane w publikacji *Konwaliowe dzwonki*)

Nasze publikacje!

Przedstawiamy publikacje z 2022 r. pracowników Instytutu Pedagogiki wprowadzone do BW APS w okresie od 07 czerwca 2022 do 11 grudnia 2022

Książki autorskie	Punkty
Strutyńska Elżbieta: Uwarunkowania dobrostanu zawodowego nauczycieli, 2022, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66879-83-6, s. 260.	120
Śliwerski Bogusław: Metody aktywizujące w kształceniu i doskonaleniu pedagogów, 2022, Oficyna Wydawnicza Impuls, ISBN 978-83-8294-207-1, s. 224.	120
Zima-Parjaszewska Monika, Skrzypczak Bohdan: Standaryzacja usług społecznych w organizacji pozarządowej, 2022, Wydawnictwo Muzyczne POLIHYMNIA Sp. z o.o., ISBN 978-83-7847-789-1, s. 371.	120
Tłumaczenie na język polski dzieła istotnego dla nauki lub kultury	
Kremień Wasyl, Iljin Włodimir W., Pikula Norbert, Szlosek Franciszek: Człowiek wobec wyzwań cywilizacyjnych: Od przeszłości do przyszłości, Biblioteka Instytutu Spraw Społecznych Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, 2022, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, ISBN 978-83-7789-682-2, s. 330.	60
Książki redagowane	
Lewandowska-Tarasiuk Ewa, Łaszczyk Jan, Śliwerski Bogusław (red.): Pedagogika homo amans: inspiracje, modele, perspektywy, 2022, Difin, ISBN 978-83-8270-121-0, s. 300.	40
Romaniuk Miłosz Wawrzyniec, Jabłonowska Małgorzata (red.): Zdolności i twórczość. Koncepcje. Badania. Praktyka, 2022, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66879-85-0, [978-83-66879-86-7], s. 510.	40
Artykuły z czasopism	
Jankowska Dorota Maria, Karwowski Maciej: How Vivid Is Your Mental Imagery?, Psychological Assessment, nr July, 2022, Numer artykułu: online first, s. 1–12. Doi: 10.1027/1015-5759/a000721	140
Obracht-Prondzyńska Hanna, Duda Ewa, Anacka Helena, Kowal Jolanta: Greencoin as an AI-Based Solution Shaping Climate Awareness, International Journal of Environmental Research and Public Health, vol. 19, 2022, Numer artykułu: 11183, s. 1–25. Doi: 10.3390/ijerph191811183	140
Zawieska Jakub, Obracht-Prondzyńska Hanna, Duda Ewa, Uryga Danuta, Romanowska Małgorzata: In search of the innovative digital solutions enhancing social pro-environmental engagement, Energies, vol. 15, nr 14, 2022, s. 1–18.	140
Dernowska Urszula, Tłuściak-Deliowska Aleksandra, Markowska-Manista Urszula: Kontakt z Innym w – „innym” niż dotychczasowy – czasie pandemii. Rozważania o inkluzyjnej kulturze szkoły, Edukacja Międzykulturowa, nr 2 (17), 2022, s. 149–160.	100
Gajda Aleksandra, Bójko Agnieszka, Stoecker Ewa: The vicious circle of stereotypes: teachers' awareness of and responses to students' gender-stereotypical behaviour, PLoS ONE, nr June, 2022, s. 1–24. Doi: 10.1371/journal.pone.0269007	100
Gara Jarosław: Metafora granicy i heurystyka doświadczeń (po)granicznych oraz ich znaczenie dla myślenia i działania pedagogicznego, Studia z Teorii Wychowania, vol. XIII, nr 2 (39), 2022, s. 27–53. Doi: 10.5604/01.3001.0015.9258	100
Kwiatkowski Stefan M.: Outline of the concept of the educational capital transfer, Studia z Teorii Wychowania, vol. XIII, nr 3 (40), 2022, s. 65–77. Doi: 10.5604/01.3001.0016.1125	100
Limont Wiesława Anna, Lukasiewicz-Wieleba Joanna, Demianowska Agnieszka, Jabłonowska Małgorzata: Overexcitability in children aged 8 and 9 in parents' perception. Does sex matter?, Przegląd Badań Edukacyjnych, vol. 36, nr 1, 2022, 5–20. Doi: 10.12775/PBE.2022.001	100

Perkowska-Klejman Anna: Edukacja – od transmisyjnego nauczania do transformatywnego uczenia się, <i>Journal of Modern Science</i> , Wydawnictwo Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide de Gasperi Jozefowie, vol. 48, nr 1, 2022, 477–494. Doi: 10.13166/jms/150603	100
Piwowski Rafał: Szkoła dla wsi w Polsce i na świecie – konteksty społeczne i kulturowe, <i>Edukacja Międzykulturowa</i> , nr 3 (18), 2022, s. 60–74.	100
Przybylski Błażej, Janeczko Emilia, Studnicki Marcin, Bielinis Ernest, Bielinis Lidia: Young adults' perspective of global environmental risks: A study on Polish university students, <i>PLoS ONE</i> , vol. 17, nr 9, 2022, numer artykułu: e0273393, s. 1–14. Doi: 10.1371/journal.pone.0273393	100
Strutyńska Elżbieta, Karwowski Maciej: Nauczycielskie poczucie skuteczności: źródła i znaczenie wzorów realizowanej roli zawodowej, <i>Studia z Teorii Wychowania</i> , vol. 13, nr 2 (39), 2022, s. 169–189. Doi: 10.5604/01.3001.0015.9266	100
Śliwerski Bogusław: Socjohistoryczne podejście do analiz uspołecznienia polskiej edukacji w duchu konserwatywnej myśli pedagogicznej w latach 1980-2021, <i>Polska Myśl Pedagogiczna</i> , vol. VIII, nr 8, 2022, s. 79–102.	100
Wiatr Marta: Przegląd badań nad zdalną edukacją prowadzoną w polskiej szkole podczas pierwszej fali pandemii covid-19 – o prymacie techniki i technologii nad refleksją pedagogiczną, <i>Colloquium</i> , vol. 14, nr 1(45), 2022, s. 135–165. Doi: 10.34813/09coll2022	100
Czyżewska Monika, Duda Ewa, Perkowska-Klejman Anna, Zawadzka Edyta: Competences of academic tutors – research among participants of the project „Masters of Didactics”, <i>Kwartalnik Naukowy Fides et Ratio</i> , vol. 50, nr 2, 2022, s. 50–61. Doi: 10.34766/fetr.v50i2.966	70
Karwowski Maciej, Zielińska Aleksandra, Jankowska Dorota Maria: Democratizing Creativity by Enhancing Imagery and Agency: A Review and Meta-Analysis, <i>Review of Research in Education</i> , vol. 46, nr 1, 2022, 229–263. Doi: 10.3102/0091732X221084337	70
Korczak Jarosław: Umiejzarnarodowienie uczelni wyższych w Polsce z uwzględnieniem kierunków pedagogicznych, <i>Forum Pedagogiczne, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie</i> , vol. 12, nr 1, 2022, s. 273–287. Doi: 10.21697/fp.2022.1.18	70
Kulbaka Jacek, Dudek Mieczysław: Szkice z dziejów kształcenia specjalnego. Skala i konsekwencje zbrodniczych ideologii względem niepełnosprawności w XX wieku, <i>Forum Pedagogiczne, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie</i> , vol. 12, nr 1, 2022, s. 71–86.	70
Lukasiewicz-Wieleba Joanna, Romaniuk Miłosz Wawrzyniec: Akademickie relacje interpersonalne w trakcie pandemicznej edukacji zdalnej w opiniach nauczycieli akademickich, <i>Lubelski Rocznik Pedagogiczny</i> , vol. 41, nr 3, 2022, s. 67–81.	70
Odrowąż-Coates Anna: English: a neutral language of global communication? Sociopedagogical implications, <i>Wychowanie w rodzinie</i> , vol. 27, nr 2/2022, 2022, s. 157–165. Doi: 10.34616/wvr.2022.2.157.165	70
Piwowski Rafał: Life, work and education during a pandemic (selected issues from an international), <i>Lubelski Rocznik Pedagogiczny</i> , vol. 41, nr 2, 2022, s. 7–23.	70
Romaniuk Miłosz Wawrzyniec, Lukasiewicz-Wieleba Joanna: Hybrid education in higher education on the example of academic teachers' experiences in post-pandemic reality, <i>International Journal of Electronics and Telecommunications</i> , <i>Komitet Elektroniki i Telekomunikacji PAN</i> , vol. 68, nr 3, 2022, s. 489–496.	70
Romaniuk Miłosz Wawrzyniec, Lukasiewicz-Wieleba Joanna: Hybrid education in higher education on the example of students' experiences in post-pandemic reality, <i>International Journal of Electronics and Telecommunications</i> , <i>Komitet Elektroniki i Telekomunikacji PAN</i> , vol. 68, nr 3, 2022, s. 497–504.	70
Tłuściak-Deliowska Aleksandra, Duda Ewa: Edukacja skupiona na karierze, czyli o roli edukacji formalnej i pozaformalnej w przygotowaniu do życia zawodowego, <i>Seminare. Poszukiwania naukowe</i> , vol. 43, nr 1, 2022, s. 67–78.	70
Uryga Danuta: „Moja córkowa jest bardzo fajowa”. Aktywistyczne praktyki normalizacyjne rodziców osób LGBTQ, <i>Przegląd Socjologii Jakościowej</i> , vol. XVIII, nr 4, 2022, 86–117. Doi: 10.18778/1733-8069.18.4.04	70

Śliwerski Bogusław: Edukacja między polityką spowalniania globalizacji a redukcją norm i praktyk demokracji liberalnej, <i>Studia z Teorii Wychowania</i> , vol. 13, nr 2 (39), 2022, s. 227–232. Doi: 10.5604/01.3001.0015.9269	50
Gajda Aleksandra: Life Lessons in Polish Schools: Teachers' Attitudes Towards Girls and Boys, <i>Nauki o Wychowaniu. Studia Interdyscyplinarne</i> , vol. 1, nr 14, 2022, s. 73–95.	40
Jablonowska Małgorzata, Wiśniewska Justyna: W poszukiwaniu modelu wczesnoszkolnej edukacji zdalnej w dobie pandemii. Z doświadczeń nauczycieli, <i>Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio J, Paedagogia-Psychologia</i> , vol. 35, nr 2, 2022, s. 29–50. Doi: 10.17951/j.2022.35.2.29-50	40
Jeruzska Urszula: Współpraca polskich i ukraińskich pedagogów poza schematami – z myślą o przyszłości, <i>Edukacja Ustawiczna Dorosłych</i> , nr 1(116), 2022, s. 119–126.	40
Perkowska-Klejman Anna: Osądzanie refleksyjne – tutorzy i tutees na temat trudnych poznawczo problemów, <i>Edukacja dorosłych</i> , vol. 86, nr 1, 2022, s. 75–90. Doi: 10.12775/ED.2022.006	40
Przybylski Błażej, Dobrzyniak Marta: Świat za 10 lat. Preferencje młodzieży akademickiej, <i>Społeczeństwo. Edukacja. Język</i> , vol. 15, 2022, s. 135–151. Doi: 10.19251/sej/2022.15(9)	40
Strutyńska Elżbieta: Wymagania w pracy a przewlekłe zmęczenie u nauczycieli – moderacyjna rola prężności, <i>Psychologia Wychowawcza</i> , vol. 66, nr 24, 2022, s. 5–22. Doi: 10.5604/01.3001.0016.0961	40
Szłosek Franciszek: Pedagogika bez granic, <i>Edukacja Ustawiczna Dorosłych</i> , nr 1(116), 2022, s. 47–58.	40
Materiały konferencyjne	
Duda Ewa: Attitudes towards environment and technology: preliminary investigation of associations, W: <i>AMCIS 2022 Proceedings. 11, Minneapolis, USA, August, 2022 / Gordan Davis (red.), 2022</i> , ISBN 978-0-9981331-3-3, s. 1–11.	140
Duda Ewa, Sawicka Agata: Tackling air pollution in cities with modelling and simulation: remote group model building as an educational tool supporting system dynamics modelling, W: <i>Computational Science – ICCS 2022: 22nd International Conference, London, UK, June 21–23, 2022: proceedings. Part III / Groen Derek/i in.](red.), numer artykułu: 25, 2022, Springer, ISBN 978-3-031-08756-1, s. 285–297.</i> Doi: 10.1007/978-3-031-08757-8_25	140
Duda Ewa: Building the Learning Environment for Sustainable Development: a Co-creation approach, W: <i>Proceedings of the ETHICOMP 2022 / Koskinen Jani/i in.](red.), 2022, University of Turku, ISBN 978-951-29-8989-8, s. 63–77.</i> Doi: 10.48550/arXiv.2208.14151	70
Duda Ewa, Anacka Helena, Kowal Jolanta, Obracht-Prondzyńska Hanna: Participatory co-design approach for Greencoin educational tool shaping urban green behaviors, W: <i>Proceedings of the 22nd IEEE International Conference on Advanced Learning Technologies / Kinshuk Dr. (red.), 2022, IEEE, s. 98–100.</i> Doi: 10.1109/ICALT55010.2022.00037	70

Akceptacja, Partycypacja, Solidarność społeczna

– interdyscyplinarne wyzwania w tworzeniu społeczeństwa dla wszystkich

Konferencja jest przywołaniem spotkań naukowych, zainaugurowanych w 2003 roku, który Rada Unii Europejskiej ustanowiła Europejskim Rokiem Osób Niepełnosprawnych. Od tego czasu w Akademii jest organizowana międzynarodowa konferencja z cyklu OSOBA.

Na zakończenie roku obchodów 100-lecia Uczelni i roku ustanowionego Rokiem Marii Grzegorzewskiej odbyła się w dniu 15 grudnia 2022 roku międzynarodowa konferencja zatytułowana *Akceptacja, Partycypacja, Solidarność społeczna – interdyscyplinarne wyzwania w tworzeniu społeczeństwa dla wszystkich*. Kierunek wystąpień wyznaczyły trzy podstawowe kategorie: akceptacja, partycypacja, solidarność społeczna.

Wydarzenie zostało skierowane do przedstawicielek i przedstawicieli środowisk akademickich różnych dyscyplin oraz praktyków, którzy uczestniczą w urzeczywistnianiu humanistycznych idei oraz przejawiają troskę o zrównoważony rozwój, w którym inkluzja społeczna stanowi niezwykle istotne ogniwo osiągnięcia dobrobytu poszczególnych osób i całych społeczeństw, jest szansą redukcji nierówności społecznych i budowania sprawiedliwego społeczeństwa inkluzyjnego.

W konferencji wzięli udział m.in.: prof. dr hab. Krzysztof Zaremba, prof. dr hab. Henryk Skarżyński, prof. Piero Crispiani, prof. Michael Wehmeyer, prof. John Wheeler, prof. Akhilesh Kuma, prof. Nella Nyczkało, oraz wiele innych osób z Polski i z różnych regionów świata.

W ramach konferencji – poza obradami plenarnymi – odbywało się 11 sesji tematycznych stacjonarnie lub on-line. Wydarzeniu towarzyszyły:

- Wystawa pasteli olejowych Jerzego Ratyńskiego, przygotowanych w ramach warsztatów terapii zajęciowej im. dr Ewy Dutczak, przy Stowarzyszeniu Pomocy Dzieciom Niewidomym i Niedowidzącym „Nadzieja” w Radomiu;
- Minirecital Agaty Zakrzewskiej;
- pokaz serii filmów „Jest człowiek”;
- Sesja posterowa *„Pomyśl, jesteś już w tym świecie pracy, więc praca twoja jest ważna, bo spełnia część tego doniosłego całości kształtu”*;
- Seminarium *Edukacja włączająca – potrzeby i wyzwania*, którego celem jest prezentacja wyników badań oraz przygotowanych materiałów szkoleniowych dla nauczycieli zrealizowanych w ramach współpracy międzynarodowej w programie ERASMUS+ I_AM <https://inclusiveeducation.eu/pl/strona-glowna/>

Konferencja była współfinansowana w ramach projektu *Acceptance, Participation, Social Solidarity – an interdisciplinary challenge in creating a society for all*, realizowanego w programie „Doskonała nauka – Wsparcie konferencji naukowych” Ministerstwa Edukacji i Nauki, nr projektu DNK/SP/512089/2021.

Ewa Dąbrowa

Kącik pani Dorotki

Szanowni Państwo,

uprzejmie przypominam o ważnych terminach.

Fot. D. Gołuch

Promotorzy powinni złożyć w sekretariacie Instytutu Pedagogiki informację dotyczącą studentów, którzy uzyskali zgodę dyrektora studiów na powtarzanie ostatniego semestru seminarium dyplomowego magisterskiego. 19 stycznia 2023 r. (czwartek) – to ostateczny termin złożenia prac dyplomowych w systemie APD i zatwierdzania raportu z systemu antyplagiatoowego przez promotora. Do 17 lutego 2023r. (piątek) powinny odbyć się egzaminy dyplomowe studentów, którzy uzyskali zgodę dyrektora studiów na powtarzanie ostatniego semestru seminarium dyplomowego magisterskiego.

Do 2 lutego 2023 roku (czwartek) – zgłoszenie przez nauczycieli akademickich dyżuru w przerwie zimowej (jeden dyżur)

Do 16 lutego 2023 roku (czwartek) – zgłoszenie dyżurów na semestr letni.

20 lutego 2023 roku (poniedziałek) – pierwszy dzień semestru letniego.

Do 24 lutego 2023 roku (piątek) – złożenie protokołów przedmiotów realizowanych w semestrze zimowym

Protokoły i egzaminy

STUDIA STACJONARNE:

27 stycznia 2023 roku (piątek) – ostatni dzień zajęć dydaktycznych w semestrze zimowym.

PROTOKOŁY – zaliczenie, zaliczenie seminarium dyplomowego **do 29 stycznia 2023 roku (niedziela)**

30 stycznia – 03 luty 2023 roku – zimowa sesja egzaminacyjna (przeprowadzenie egzaminów w pierwszym terminie)

PROTOKOŁY – zaliczenie na ocenę, egzamin **5 lutego 2023 roku (niedziela)**

Do 19 stycznia 2023 roku (czwartek) – ostatni dzień składania prac dyplomowych w systemie APD

i zatwierdzania raportu z systemu antyplagiatoowego przez promotora.

06–10 lutego 2023 roku – przerwa zimowa

13–17 lutego 2023 roku – zimowa sesja poprawkowa (przeprowadzenie egzaminów i zaliczeń na ocenę poprawkową)

PROTOKOŁY – zaliczenie na ocenę poprawkową, egzamin poprawkowy **do 19 lutego 2023 roku (niedziela)**

Do 17 lutego 2023 roku (piątek) – egzaminy dyplomowe studentów, którzy uzyskali zgodę dyrektora studiów na powtarzanie ostatniego semestru seminarium dyplomowego magisterskiego

19 lutego 2023 roku (niedziela) – ostatni dzień semestru zimowego

STUDIA NIESTACJONARNE:

Do 19 stycznia 2023 roku (czwartek) – ostatni dzień składania prac dyplomowych w systemie APD i zatwierdzania raportu z systemu antyplagiatoowego przez promotora

19 lutego 2023 roku (niedziela) – ostatni dzień zajęć dydaktycznych w semestrze zimowym

PROTOKOŁY – zaliczenie, zaliczenie seminarium dyplomowego **do 17 lutego 2023 roku (piątek)**

PROTOKOŁY – zaliczenie na ocenę, egzamin **19 lutego 2023 roku (niedziela)**

PROTOKOŁY – zaliczenie na ocenę poprawkowe, egzamin poprawkowy **do 19 lutego 2023 roku (niedziela)**

do 17 lutego 2023 roku (piątek) – egzaminy dyplomowe studentów, którzy uzyskali zgodę dyrektora studiów na powtarzanie ostatniego semestru seminarium dyplomowego magisterskiego

19 lutego 2023 roku (niedziela) – ostatni dzień semestru zimowego

Dorota Gołuch

tel. (22) 589-36-56

e-mail: sekretariatip@aps.edu.pl

